

HENDRICKS STUDIO

December 1992

151. Arizona

November 12

DEN danske STJERNE

Organ
for Jesu Kristi Kirke af
Sidste Dages Hellige

December 1982
Årgang 131
Nummer 12

Det øverste Præsidentskab: Spencer W. Kimball, N. Eldon Tanner, Marion G. Romney, Gordon B. Hinckley.

De tolv Råd: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, LeGrand Richards, Howard W. Hunter, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwell.

Rådgivende komité: M. Russell Ballard, Loren C. Dunn, Rex D. Pinegar, Charles A. Didier, George P. Lee, F. Enzo Busche.

Redaktør: M. Russell Ballard.

International Magazines redaktion: Larry A. Hiller, *Chefredaktør* - David Mitchell, *Assisterende chefredaktør* - Bonnie Saunders, *Børnestjernen* - Roger Gylling, *designer* - Norman Price, *produktion*.

Den danske Stjernes redaktion: Jørgen Ljungstrøm, Translation Division, Vdroffsvej 7, DK-1900 København V.

Redaktør af Den danske Stjernes lokalsider: Ellen E. Valgren, Zinnsgade 4, DK-2100 København Ø.

INDHOLD

En julebøn,		„Og når du engang omvender dig“,	
<i>Det øverste Præsidentskab</i>	1	<i>Janet Brigham</i>	39
Fastens velsignelser,		Før kaldelsen,	
<i>Marion G. Romney</i>	2	<i>David R. Mickel</i>	41
Tiende-overfrakken,		Historien om Bob Gunther,	
fra Edward Stokes Richs liv,		<i>Paul D. Cantion</i>	49
<i>Carol Rich Brown</i>	5	Han er nær – parat til at hjælpe,	
En lille jernsplint,		<i>Ted E. Brewerton</i>	51
<i>Brent A. Barlow</i>	8	Om at forandre salmer	
Julekort,		til korbrug	54
<i>Dawn Walker Naylor</i>	12		
Evangeliet i evangelierne,		BØRNESTJERNEN	
<i>Robert C. Patch</i>	14	Eilas lys, <i>Marjorie R. Sheffer</i>	1
Spørgsmål og svar	21	Julebudskab,	
Fra Salomons søjlegang,		<i>Det øverste Præsidentskab</i>	4
<i>T. Edgar Lyon</i>	24	Spencer W. Kimball,	
Et løfte der blev holdt,		<i>Howard Boughner</i>	6
<i>Lea Siiskonen</i>	34	Julekrybbe	

Abonnement:

12 numre Dkr. 54,- (inkl. moms og porto)

Betaling over giro 31 20 988 til Nordisk Distributions Center, Smødevangen 9, DK-3540 Lyngby.
United States and Canada: \$ 10.00 (surface mail).

©1982 by the Corporation of the President of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.
All rights reserved.

En julebøn

Det øverste præsidentskab

Vi tilslutter os den juleglæde som alle mennesker nyder når de fejrer Jesu Kristi forunderlige fødsel - han som blev menneskehedens Frelser. Vi tilslutter os de højtidelige vidnesbyrd der er aflagt af millioner af mennesker, som nu er døde og af millioner som endnu lever, idet vi atter erklærer at Jesus Kristus, der blev født af Maria i Betlehem, er den levende Guds elskede Søn, Forløseren, vor evige dommer, verdens lys og liv.

Frelserens forsonende liv oplyste for altid fredens vej og tilbød alle mennesker at blive rensede fra jordelivets synder. Guds Lams sonoffer besejrede døden og åbnede vejen til evigt liv for alle mennesker. I Frelserens livsførelse ser vi et guddommeligt mønster for vor egen livsførelse samt et emne til livslang fordybelse og et forbillede til efterfølgelse. Skønt Jesus kunne få et figentræ til at visne ved en enkelt befaling, valgte han alligevel at bede for sine fjender. Selv om han blev prøvet på det grusomste over enhver jordisk forståelse eller menneskelig udholdenhed, råbte han alligevel på korset om nåde for dem, der spottede og hånede ham: „Fader! Tilgiv dem; thi de ved ikke, hvad de gør.” [Luk. 23:34].

Vi vil gerne anbefale alle som søger en løsning på en konflikt, det være sig en misforståelse mellem folk eller

et internationalt problem mellem nationer, at anvende det råd som Fredens Prins gav: „Elsk jeres fjender, velsign dem, som forbander jer, gør godt imod dem, der hader jer og bed for dem, som forfølger jer, så I må vordre jeres himmelske Faders børn.” [Matt. 5:44-45].

Dette princip om at elske hverandre, ligesom Jesus Kristus har elsket os, vil bringe fred til den enkelte, til hjemmet og udenfor hjemmet, selv til lande og nationer og til hele verden. Ved denne juletid hvor vore hjerter er henvendt til dem vi elsker mest, lad os da også huske dem som har mindst, dem som står uden familie eller kære, og dem der har fysisk, følelsesmæssig eller åndelig uorden i deres liv, og dem der er fortvivlede. Vi anbefaler alle at følge Frelserens eksempel ved at række andre en kærlig hånd og opløfte og helbrede dem.

At vi alle må føle os tilskyndet til at udøve tro på den Herren, Jesus Kristus, til at efterleve hans lærdomme og følge hans forskrifter, er vor julebøn for alle mennesker, overalt.

Det øverste Præsidentskab

FASTENS VELSIGNELSER

Præsident Marion G. Romney
Andenrådgiver i Det øverste Præsidentskab

En af de vigtige ting Herren har bedt os at gøre er at betale et gavmildt fasteoffer. Jeg ønsker I skal vide at der er store belønninger ved at gøre dette - både åndelige og timelige belønninger. Herren har sagt at virkningen af vore bønner afhænger af vor gavmildhed overfor de fattige. [Se Alma 34:28].

Helt tilbage til Esajas' tid, dengang folk beklagede sig således: „Hvi faster vi, uden du ser os, spæger os, uden du ænser det?“ [Es. 58:3, besvarede Herren dette spørgsmål således:

„Er det faste efter mit sind, en dag, da et menneske spæger sig? At hænge med sit hoved som siv, at ligge i sæk og aske, kalder du det for faste, en

© Providence Lithograph Company 1962

dag, der behager Herren?" [Es. 58:5]. Hvor det dog ligner os. Vi er tilbøjelige til at få hovedpine når vi faster, og somme tider tror vi at vi skal dø af sult. Herren sagde endvidere til de fordums israelitter:

„Nej, faste efter mit sind er . . .

. . . at bryde dit brød til de sultne, bringe hjemløse stakler i hus, at du klæder den nøgne, du ser . . .

Som morgenrøden bryder dit lys da frem, da læges hastigt dit sår, foran dig vandrer din retfærd, Herrens herlighed slutter toget.

Da svarer Herren, når du kalder; på dit råb er hans svar: „Her er jeg!“ . . .

rækker du den sultne dit brød og mætter en vansmægtende sjæl, skal dit lys stråle frem i mørke, dit mulm skal blive som middag." [Es. 58:6-10].

Tænk engang over disse vidunderlige velsignelser. Det er altså løfter til dem der gavmildt drager omsorg for de fattige.

„Herren skal altid lede dig, mætte din sjæl, hvor der er guld, og give dig nye kræfter; du bliver som en vandrig have, som rindende væld, hvor vandet aldrig svigter." [Es. 58:11].

Jeg husker for længe siden, det er faktisk mere end 60 år siden, hvor ældste Melvin J. Ballard - tidligere medlem af De tolv apostles Kvorum - lagde sine hænder på mit hoved og indsatte mig til en mission. Han sagde i den velsignelse han gav mig, at et menneske ikke kunne give Herren en krumme uden at modtage et brød til gengæld. Og det er netop det jeg har erfaret.

Med hensyn til selve fastens formål, og formålet med fasteofferet sagde Heber J. Grant:

„Jeg lover jer her i dag at hvis sidste dages hellige ærligt og samvittighedsfuldt fra denne dag, som et samlet folk, vil holde den månedlige faste . . . og udover dette vil betale en ærlig tiende, vil det løse alle problemerne i forbindelse med omsorgen for de sidste dages hellige . . .

Enhver levende sjæl blandt de sidste dages hellige der afstår fra to måltider en gang hver måned vil have åndeligt gavn af dette og vil opbygge troen på Herren Jesu Kristi evangelium - få gavn deraf åndeligt på en vidunderlig måde - og biskopperne vil få overrakt tilstrækkelige midler til at kunne tage sig af alle de fattige." [Gospel Standards, samlet af G. Homer Durham, s. 123. Improvement Era, Salt Lake City, 1941].

Alt hvad vi gør for at hjælpe de fattige skal opmåles ved de åndelige resultater der opnås derved. De som giver er nødt til at give af et retfærdigt hjerte og med en villig ånd. De, som modtager er nødt til at modtage i taknemlighed, og med glæde i hjertet. Ånden må bekræfte en biskops vurdering af hjælp. Hvis vi deltager i dette store arbejde med retfærdige hensigter, vil vor sjæl blive helliggjort, og vor forståelse vil vokse. Når vi modnes åndeligt under udførelsen af vort ansvar, hvad det end kan være, forbereder vi os til at „få del i guddommelig natur" [2 Pe. 1:4]. Må vi få den lykke at blive fyldt med det mål af ånd, så vi kan blive beseglet med det kærlighedsbånd som Moroni siger „er Kristi rene kærlighed, [som] forbliver evindeligt; og den, som på den yderste dag findes i besiddelse af den, med ham er alt vel.

Derfor, I elskede brødre, bed til Faderen

ren af jeres ganske hjerte, at I må være fyldt med denne kærlighed, som han har skænket alle dem, som er hans Søns, Jesu Kristi sande efterfølgere, så I kan blive Guds sønner, at når han kommer, vi da må være ham lig; thi vi skal se ham, som han er. Gid vi må have dette håb og blive rensat, ja, ligesom han er ren." [Mor. 7:47-48]. Vi bør allesammen skænke fasten en vis opmærksomhed. Vi har i virkeligheden ikke påkaldt Herren således at vi kan komme ham helt nær, hvis vi ikke lejlighedsvis faster, og beder ofte. Mange af vore personlige problemer kan blive løst ved at gøre dette. Måske husker I hvad Frelseren sagde til sine disciple, som ikke kunne uddrive den onde ånd, dengang de spurgte ham hvorfor de ikke kunne gøre dette, ligesom Jesus havde gjort det: „Den slags farer kun ud ved bøn og faste." [Matt. 17:21].

Lad os hver især give et større fasteoffer og være med til at inspirere de hellige over hele kirken til at gøre det samme. „Lad ikke den rige, der kun

har krummer til overs til Lazarus, tro at han er egnet til celestial herlighed." [Hyrum M. Smith and Janne M. Sjodahl, *The Doctrine and Covenants Commentary*, rev. udg. s. 480. Deseret Book Co., Salt Lake City 1971]. For at kvalificere sig til denne herlighed er man nødt til at give gavmildt af sine midler til de fattige og nødlidende. Yd gavmildt så I selv kan vokse. Lad være med at give kun for at gavne de fattige, men giv også af hensyn til jeres eget velbefindende. Giv tilstrækkeligt, således at I kan hengive jer til Guds rige gennem indvielsen af jeres midler og jeres tid. I må betale en ærlig tiende og et gavmildt fasteoffer hvis I ønsker himlens velsignelser. Jeg lover hver eneste én af jer at I vil øge jeres egen velstand, både åndeligt og time-ligt. Herren vil belønne jer i henhold til jeres gerninger.

Det er min bøn at hver eneste én af os vil lære og anvende disse fundamentele principper og derved modtage de lovede belønninger. □

Ideer til hjemmelærere

1. *Giv udtryk for jeres personlige mening eller oplevelser med hensyn til fastens velsignelser. Bed familiens medlemmer ligeledes give udtryk for deres mening.*

2. *Findes der nogle skriftsteder eller andre citater i denne artikel som familien kunne læse højt og drøfte?*

3. *Drøft forbindelsen med at faste og at give til de nødlidende.*

Hvorfor tror I at vore bønner er „forgæves og gavner intet" dersom vi ikke gavmildt hjælper de fattige? [Se Alma 34:28].

4. *Ville denne samtale virke bedre dersom I før besøget taler med husets overhoved? Har I et budskab fra kvorumslederen eller biskoppen til husets overhoved med hensyn til faste og fasteoffer?*

TIENDE - OVERFRAKKEN

fra Edward Stokes Richs liv

Carol Rich Brown

I december 1886 iagttog Mary Ann Stokes Rich ligbleg hvordan hendes tiende barn kæmpede for livet. Da han var født med engelsk syge fordi hans mor var underernæret undet svangerskabet græd det spæde barn hjælpeløst. Mary Ann havde allerede begravet fire børn under lignende omstændigheder. Og nu havde hendes ægtemand forladt familien, og efterladt hende med 6 børn og en gård i Cassia County i Idaho, som intet kastede af sig.

Mary Ann knælede i sin sorg til bøn, for at bede om hendes søn måtte dø hurtigt, så han kunne blive skånet for et liv i smerte og fattigdom. Men i stedet opdagede hun at hun tiggede om at hendes søns „liv måtte blive skånet, så han kunne være hende til trøst og velsignelse på hendes gamle dage”.

Hendes bøn blev efterkommet. Edward Stokes Rich blev en voksen mand, og da Mary Ann blev gammel og hjælpeløs, forsørgede han hende økonomisk.

Kort efter Edwards fødsel flyttede Mary Ann med sine børn til Salt Lake City, hvor hun tog arbejde som fødselshjælper, kokkepige og rengøringskone. Eftersom hun ikke kunne forsørge familien ved hjælp af sin sparsomme indkomst måtte Edward gå ud af skolen da han var 12 år, og han begyndte at arbejde om natten på

Salt Lake Tribune - én af Salt Lake Citys aviser.

Et par måneder senere havde Mary Ann sparet 5 dollar op af Edwards løn, og de skulle betales i tiende. „Eddie,” sagde hun til ham, „jeg har endnu ikke betalt din tiende. Jeg ved at du mangler en varm overfrakke, og at du må gå de mange kilometer til og fra dit arbejde hver nat. Nu hvor vinteren kommer vil det blive meget kold når du skal hjem kl. 4 eller 5 om morgenen. Derfor giver jeg dig disse penge, så kan du enten betale din tiende eller købe dig en overfrakke. Jeg vil overlade afgørelsen til dig selv.” Han gjorde

nøjagtigt som hun vidste han ville gøre. Edward skrev senere: „Jeg tog mine penge og gik omgående hen til biskoppen, hvor jeg betalte min tiende.“

En uge senere kom hans tante Mary på besøg, og hun medbragte en overfrakke som én af hendes sønner var vokset fra. Den passede Edward perfekt og „var en bedre overfrakke end [han] kunne have købt for 5 dollars.“ Fra den dag af, skrev Edward, betalte han altid gavmildt sin tiende og andre ydelser til kirken.

Da Edward kom hjem fra sin mission var landet i depression, og det var svært at få arbejde. Han fastede og bad for sagen, næsten uden at eje en øre, og følte sig inspireret til at betale sine sidste dollars i tiende. „Biskop,“ sagde han sidst i november, „jeg skylder ikke disse penge endnu, men jeg håber at komme til det før året er omme.“

Den næste dag fortsatte Edward sine sædvanlige besøg på kontorer og i forretninger i Salt Lake City, på jagt efter arbejde. Han skulle lige til at forlade det sidste kontor da formanden kaldte ham tilbage og sagde at der var et job i Price, Utah, på en avis - ca. 200 km fra Salt Lake City.

Edward ankom til Price den næste dag, firmaet havde sendt ham transportpenge. Ved juletid havde Edward tjent nogle ekstra penge for overarbejde. Det blev ca. 21,50 dollar. „Da jeg nu har tjent tyve dollars som jeg har betalt tiende af, plus en lille smule mere,“ sagde han: „kan jeg foretage de juleindkøb jeg har lyst til.“ Således fik Edward overvejende succes som forretningsmand ved hjælp af tro og lydhighed, sammen med hårdt

arbejde. Senere, da han var blevet enkemand og var far til ti børn, var han stadig stærk i ånden. Da det yngste af Edwards børn var omkring 16-17 år blev han forelsket i Leona Hyde. Da han på det tidspunkt var 59 år gammel og hun var 19 år yngre end ham, tøvede han med at bede hende gifte sig med ham. Han var bekymret ved tanken om at begynde en ny familie i den alder. Men efter at have fastet og bedt sagde han: „Jeg følte en absolut sikkerhed, således at jeg uden tvivl vidste at det var rigtigt at gifte mig.“ Han blev også inspireret til at vide at Herren ville lade ham leve længe nok til at klare endnu en familie.

Og han klarede virkelig endnu en familie. Og jeg er fra den familie.

I de år min far var enkemand kom han ud for økonomiske uheld, så dengang han blev gift med min mor var han praktisk talt uden penge. Han led af følgerne efter en alvorlig bilulykke, og det var derfor umuligt for ham at fortsætte sit arbejde som trykker, så han påtog sig det ene dårligt betalte arbejde efter det andet. Alligevel tøvede han aldrig med at betale sin tiende og sine offerydelse. Somme tider gik han i brugt tøj i stedet for det fine skræddersyede som han havde gået med tidligere, men til sidst lykkedes det ham og min mor, ved hjælp af omhyggelig opsparing og store ofre at købe et beskedent hus, og begynde at spare op til pension.

Selv under disse vanskelige forhold lagde jeg mærke til at min far ofte betalte nogle få dollars mere end biskoppen bad om, når som helst han behøvede tilskud til budgettet eller byggefond. Min far havde virket som biskop i adskillige år og vidste at der

var god brug for penge. „Man kan aldrig overgå Herren,” sagde han med et bedrevidende smil.

Min far blev ved med at arbejde til han var 80 år, hvor han fik leukemi. Han fik en velsignelse der fortalte ham at han ville leve så længe som livet var behageligt for ham. Min far nød livet endnu et år, og han nød hver eneste tulipan og krokus om foråret. Han lyttede interesseret når jeg fortalte ham om de nye ting jeg lærte i skolen. Jeg elskede at drøfte litteratur og astronomi med ham, for det var to af hans yndlingsemner. Men frem for alt nød jeg at tale med ham om de ting vi lærte i religionsklasserne. Far havde som biskop sat sig som mål daglig at læse i skrifterne. I 38 år havde han

hver eneste år læst Mormons Bog mindst to gange, og de andre standardværker mindst en gang.

Da min far blev indlagt på hospitalet for anden gang, gav lægerne ham nogle måneder at leve i - så jeg blev overrasket da han under ét af mine besøg bekendtgjorde at han var „på vej hjem”. Han sov stille ind en uge senere. Før han døde nedskrev han sit vidnesbyrd:

„Jeg har opdaget af Herren altid har tilbagebetalt mig alt det jeg har givet ham. Det er ikke altid sket i penge, men jeg har opdaget at ingen nogen sinde kan overgå Herren. Vi kan ikke gøre noget som helst for ham, undtagen han tilbagebetaler os så meget at vi altid føler os i gæld til ham.” □

Lad os tale om det.

Når I har læst „Tiende-overfrakken” hver for sig eller i familien, får I måske lyst til at drøfte nogle af følgende spørgsmål på et tidspunkt hvor I studerer evangeliet:

1. Kommer velsignelserne altid omgående når man har betalt tiende eller når man har efterkommet bud? Bør vi forvente sådanne velsignelser?

2. Hvad omfatter en „offerydelse” til kirken? Hvor mange forskellige offerydelser kan I nævne?

3. Læs og drøft vore dages råd med hensyn til faste og betaling af fasteoffer. Hvis I selv eller et medlem i jeres familie ikke betaler fuld tiende, hvad kan familien eller den enkelte sætte sig som mål, for at få hjælp til at holde dette vigtige bud?

4. Hvad tror I bror Rich mente da han sagde: „Man kan aldrig nogen sinde overgå Herren”?

EN LILLE JERNSPLINT

Brent A. Barlow

I begyndelsen af december 1970 blev jeg bedt om at tale til vort wards nadvermøde i julen.

Under talen fortalte jeg en historie der er skrevet af den amerikanske, lutherske præst og forfatter Lloyd C. Douglas [1877-1951]. Historien hedder „Farligt spil: En julehistorie“. Historien handler om en mand der hedder Phil Garland, hans hustru Shirley og deres to børn Polly og Junior. En juleaften var Phil ret misfornøjet og langt nede, fordi han netop havde mistet sit arbejde. Han havde haft en dårlig økonomi, selv mens han arbejdede - så nu virkede det helt umuligt.

Om aftenen forsøgte Shirley at involvere Phil i nogle af aktiviteterne juleaften med Polly og Junior, men Phil var blot gnaven over de penge der var blevet givet ud til gaver. Han mindede Shirley om at de i deres vanskelige økonomiske situation i virkeligheden slet ikke havde råd til at give gaver. Han sagde at julen i det hele taget var blevet alt for kommerciel. Til sidst hjalp Shirley Polly og Junior med at komme i seng. Selv gik hun grædende ind i soveværelset.

Et par minutter senere hørte hun Phil

kalde fra entreen. Han råbte til hende at hun skulle hente en tang. „Jeg har trådt på en nål.“

Shirley kom med tangen, og Phil greb med tangen omkring det stykke nål der stak ud fra foden, og trak til. Og ud kom halvdelen af nålen! Phil og Shirley talte om at han burde tage på skadestuen samme aften for at få den anden halvdel af nålen fjernet. Men Phil forsikrede hende om at det kunne vente til næste morgen.

Den næste dag, 1. juledag, kørte Phil ind til hospitalet, men uden for døren tøvede han. Han havde hørt ét eller andet sted at hvis man får en metalsplint i sit legeme, og splinten ikke fjernes, vil den til sidst kunne sætte sig i et livsvigtigt organ og forårsage døden. Af én eller anden grund besluttede Phil sig til at lade metalsplinten i sin fod blive, og tage konsekvenserne, hvad de end måtte blive. Han kørte hjem og sagde Shirley at alt nu var i orden.

Fra dette øjeblik troede Phil at hans liv var i fare. Han vidste i virkeligheden ikke om han ville leve fra den ene dag til den næste, derfor besluttede han sig til at forsøge at få det mest mulige ud af livet hver eneste dag. Den jul

skete der en mærkbar ændring med Phil. Han behandlede Shirley yderst venligt og tilbragte tid med at leg med Polly og Junior. 1. Juledag var den første dag i lang tid hvor Phil for alvor følte at han stod sin familie nær.

I morgen var han måske død men i dag ville han nyde de vigtige ting i livet. Og mærkeligt nok syntes penge ikke længere at betyde noget særligt.

Det blev morgen, og Phil Garland opdagede at han stadig levede. Også i dag var han meget hensynsfuld over for sin hustru og sine børn, fordi det måske var den sidste dag i hans liv. Hver dag herefter tilbragte Phil mere og mere tid sammen med Shirley, Polly og Junior, idet han tog nogle tilfældige job hver dag for at kunne forsørge sin familie.

„Farligt spil“ slutter som den begyndte, en juleaften året senere. Familien Garlands jul bliver fejret på en måde som er stik modsat året før, fordi Phil er lykkelig og har fred med sig selv. Han har levet længe nok til at fejre jul sammen med Shirley og børnene.

Juleaften spiller Phil et par spil med børnene. Derpå udveksler familien et par små gaver med hinanden, som de havde lavet i årets løb. I disse måneder har Phil lavet Shirley et smukt valnøddeskrin, og hun græder over hans betænksomhed, da han viser hende det.

Idet klokken slår tolv, midnat, giver Shirley Phil sin gave til ham - en lille æske med en lille metalsplint, stukket ind i rødt fløjl. Det var den anden halvdel af nålen som Phil troede sad i hans fod. Historien slutter med at Shirley med tårer i øjnene beder Phil om tilgivelse. Hun fandt den anden halvdel af nålen et par dagen efter

uheldet, men hun holdt det hemmeligt, fordi den på en måde havde bragt Phil tilbage til hans familie.

Phil indser taknemligt hvordan hans liv havde ændret sig siden den betydningsfulde jul. Han lægger armene om Shirley og siger til hende at hun ikke skal græde - for det er jo jul.

Det ser ud til at kirkens medlemmer nød historien, og da jeg senere fik til opgave at tale i kirken brugte jeg atter historien for at understrege hvor vigtigt det er at prioritere i den rigtige rækkefølge, så vi kan nyde livet sammen med vor familie.

I 1971 fik jeg min eksamen og vi flyttede til Illinois, hvor jeg skulle undervise på det Southern Illinois University. Et par måneder senere havde jeg en usædvanlig oplevelse, som fik Phils historie til endnu en gang at stå levende for mig.

Det var lørdag og jeg var stået tidligt op for at sortere nogle aviser før jeg skulle til et lederskabsmøde i kirken. Jeg blev færdig lige i rette tid til at klæde mig på og komme afsted til mødet og jeg skyndte mig gennem entreen hen til vort soveværelse.

Da jeg nåede enden af entreen mærkede jeg pludselig en voldsom smerte i den forreste del af min venstre fod, smerten var så stærk at jeg faldt om på gulvet og greb om min fod. Jeg havde trådt på en nål! Jeg råbte på hjælp, og Susan og børnene skyndte sig hen til mig mens jeg sad og holdt på min fod og vred mig af smerte.

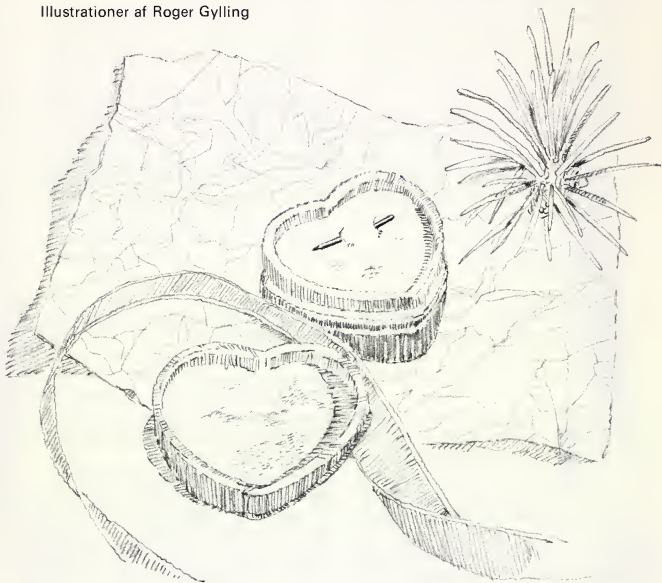
Hele begivenheden var mig så smerteligt bekendt. Susan fik fat i en tang, og jeg trak i nålen. Men jeg kunne ikke få den ud. Vi blev enige om at vi omgående skulle tage hen på skadestuen. Jeg opdagede at jeg kunne

køre vor stationcar selv om jeg havde en nål i foden. Men i modsætning til Phil Garland var der ingen tvivl om hvorvidt nålen skulle blive eller tages ud.

Klokken var ca. 6 om morgenen da jeg humpede ind på skadestuen og fortalte sygeplejersken hvad der var sket. Lægen kom et øjeblik efter og foretog de indledende undersøgelser. Han blev klar over at nålen sad så dybt ind i foden at han måtte have fat i en kirurg for at fjerne den. Han bad mig blive

liggende på operationsbordet og vente til kirurgen kom, hvorpå jeg var alene. Jeg ventede i næsten 45 minutter, uden at der var nogen som helst andre på operationsstuen. I den tid begyndte jeg at tænke alvorligt over hvilke ting der betød mest, når man tror ens liv er i fare. Jeg mindedes omgående min juletale i Tallahassee i Florida året før. Hvilken skæbnens ironi! Her lå jeg og gennemgik Phil Garlands oplevelse. Og ligesom ham opdagede jeg at jeg tænkte på døden

Illustrationer af Roger Gylling

- og hvad der var endnu vigtigere, på livet.

Endelig ankom kirurgen, og begyndte at undersøge min fod. „Er det sandt at en lille metalsplint, man får i legemet, til sidst kan forårsage døden hvis den ikke fjernes?” spurgte jeg.

Lægen smilede. „Jeg synes jeg har hørt dette før. . . men jeg er ikke sikker på at det passer. Du behøver ikke at bekymre dig,” fortsatte han, „denne splint er ude om et øjeblik.”

Mens kirurgen arbejdede med min fod kom jeg i tanke om et skriftsted jeg havde citeret mange gange som missionær: „Thi lige som alle dør i Adam . . . ” [1 Kor. 15:22].

Rent symbolsk, tænkte jeg, har vi allesammen en metalsplint i vort legeme. Herren kalder det dødelighed. Jeg tror det var i dette øjeblik at jeg for første gang i mit liv fuldtud indså at også jeg til sidst ville dø.

Efter operationen tog jeg hjem til min familie. De betød mere for mig end de nogen sinde havde gjort. Min fod kom sig til sidst, men det levende indtryk denne oplevelse gjorde på mig glemmer jeg aldrig. Lige siden har jeg tænkt over alvoren i mit liv. Hvad er formålet med dette liv? Hvad betyder mest? Hvor bør jeg tilbringe det meste af min tid?

En tanke som den amerikanske forfatter, Henry David Thoreau [1817-1862] en gang kom med, har været en stor hjælp for mig. Han gik ud i skovene omkring Walden Pond i Massachusetts, som han sagde „fordi jeg ønskede at leve bevidst, kun at lade mig konfrontere med de væsent-

lige kendsgerninger i livet og se om jeg kunne lære livets lektier, og ikke den dag jeg skal dø opdage at jeg ikke har levet. Jeg ønskede ikke at leve et liv som ikke var noget liv, fordi jeg holder så meget af livet.” [*Masters of American Literature*, s. 405. Houghton Mifflin Company, Boston 1959]. Julen betyder meget mere for mig nu, hovedsageligt på grund af Frelserens fødsel, liv, død og opstandelsen som alt sammen har fået større betydning for mig. Jeg er begyndt at indse betydningen af Kristi udtalelse: „Jeg er kommen, for at de skal have liv og have overflod.” [Joh. 10:10].

En del af denne overflod er helt sikkert at kunne nyde livet sammen med sine kære. Vore børn bliver voksne, børnene bedsteforældre bliver gamle, og man opdager at hver eneste jul - ja faktisk hver eneste dag - er noget enestående som ikke bør sættes overstyr på grund af små bekymringer. Vi håber vi vil få lov til at tilbringe mange flere julehøjtider sammen, men hvis vi ikke får lov til det ønsker vi i det mindste at tilbringe den vi har sammen på en god måde.

Jeg har fundet og købt et eksemplar af „Farligt spil: en julehistorie” [„Precious Jeopardy: A Christmas Story”]. Jeg læser den hver jul mens jeg reflekterer over mine oplevelser, både dem der er foregået og dem der ligger forude. Og ligesom Phil Garlands nål sidder min nål i fløjel og ligger i vor skuffe som en stadig påmindelse om livets usikkerhed og vigtigheden af at prioritere. Det er en kostbar gave som jeg aldrig vil glemme. □

JULEKORT

Dawn Walker Naylor

Det var begyndelsen af December 1978 og tankerne svirrede omkring i mit hoved på grund af juleforberedelser da jeg satte mig ned for at skrive adresser på julekort. Jeg gennemgik omhyggeligt hvert navn i min adressebog lige fra A-Z.

Da jeg kom til *N* standsede mine øjne ved min mands fars navn og hans adresse i Salt Lake City. Jeg havde først fornylig fået denne adresse nedskrevet i min adressebog, eftersom jeg mente at min mand David, engang i fremtiden måske fik lyst til at kontakte sin far. Vi boede i Layton i Utah, kun nogle få kilometer derfra. David havde på grund af skilsmisse ikke set sin far siden han var 6 år. Derpå var Davids far flyttet til Californien, havde giftet sig igen og boet der i mange år. David voksede op i den tro at hans far havde forladt ham. Han havde som ung tilbragt nogle år med at flytte fra sted til sted så far og søn havde mistet al forbindelse med hinanden i næsten 13 år. Det føltes som en dyb tragedie for David. Han havde svage erindringer om sin far, men erindringerne var blevet forvrænget som tiden gik og David sagde til sig selv at han ikke engang ønskede at se sin far mere. Men Davids farmor som boede hos Davids far havde holdt forbindelse

med et andet medlem af Davids familie og det var af hende jeg havde fået adressen.

Navnet så ud til at „stirre“ på mig fra adressebogen. Hvilken nytteløs oplysning her, tænkte jeg. Den bi-bragte mig hverken billedlige eller følelsesmæssige erindringer - ikke engang mindet om et ansigt. Mens jeg sad og så på navnet følte jeg dog pludselig en stærk tilskyndelse til at sende denne mand et julekort. Jeg begyndte at argumentere med mig selv, men tilskyndelsen forlod mig ikke.

Hvad nu hvis han ikke ønsker at høre fra os? Hvad nu hvis han ikke er et sådant menneske som vi ønsker skal komme ind i vort liv? Jeg fyldtes med tvivl. Men indskydelsen blev bare stærkere og til sidst besluttede jeg mig til at sende kortet. Da jeg ikke vidste hvordan min mand ville reagere besluttede jeg mig dog til at sende kortet før han kom hjem fra arbejde. Jeg valgte omhyggeligt et passende kort, skrev adressen på konvolutten og lagde et lille brev med vor telefonnummer indeni. Nu var det gjort. Jeg puttede kortet i postkassen. Nu skulle jeg blot finde ud af hvordan jeg skulle fortælle det til min mand.

Om aftenen efter middagen, mens

David sad og læste avisen, øjnede jeg en chance. Jeg fortalte ham roligt hvad jeg havde gjort og ventede derpå. Ingen reaktion. Jeg fortalte igen hvad jeg havde gjort. Denne gang lagde jeg mærke til at han tabte avisen. Udtrykket i Davids ansigt virkede som om han undrede sig over om han nu også havde giftet sig med den rette.

Der gik nogle dage og jeg glemte alt om julekortet. Så en aften ringede telefonen og jeg tog den som sædvanligt, men så hørte jeg en mandestemme sige: „Jeg er Davids far.“ Hvilken panik, jeg forsøgte at tænke på ét eller andet klogt jeg kunne sige mens jeg sanseløs forsøgte at fange min mands opmærksomhed.

Så sagde jeg stille: „Åh, du har fået julekortet.“ Derpå nåede hans bevægede stemme mine ører: „Jeg har ventet at høre fra jer i al den tid.“ På én eller anden måde lykkedes det mig at mumle et par ord, hvorpå jeg sagde: „Vil du gerne tale med David?“ Jeg rakte min desorienterede mand telefonen.

Under Davids samtale med sin far fik de aftalt et tidspunkt og et sted hvor de kunne mødes. Og efter et par nervøse og ængstelige dage befandt vi os udenfor Davids fars dør. Jeg ringede på døren. En mand lukkede op

og præsenterede sig. Indenfor mødte vi hans hustru, hans familie og farmoderen som havde været til stede ved Davids fødsel og som havde levende erindringer om ham som lille barn.

De havde alle ivrigt set hen til vort besøg. Det varede kun et øjeblik før vi følte at her var godt at være. Da jeg kiggede mig omkring i stuen faldt mine øjne på et billede af præsident Spencer W. Kimball, som smilede ned til mig fra kaminhylden. Jeg vidste at vi var hvor vi burde være. Ord kan ikke beskrive mødet mellem far og søn efter så mange år. Glæden i deres ansigter er noget jeg aldrig vil glemme. Vi følte en sådan lykke og fred da vi blev klar over at denne familie var i besiddelse af alt hvad vi havde håbet på i familien. Der blev udvekslet årevis af følelser og oplysninger denne aften, og der blev lagt planer om fremtidige møder. Jeg ved at vi allesammen kunne mærke at vor himmelske Fader havde spillet en vigtig rolle i denne genforening.

Mens min mand nød gensynet med sin far følte jeg at vor himmelske Faders reaktion overfor dem af os, der omsider søger ham, må være noget lignende: „Jeg har ventet at høre fra jer i al den tid.“ □

EVANGELIET I EVANGELIERNE

Robert C. Patch

Før vi indleder et nærmere studium af Det ny Testaments fire evangelier er det godt at have en baggrund for hver af disse bøger, da man i så fald bedre vil kunne forstå det man læser her. I denne artikel gør dr. Patch rede for betydningen af ordet evangelium, hvorfor Det ny Testaments første fire bøger benævnes således og hvordan disse fire beretninger, skønt de er forskellige, bestyrker og supplerer et samlet vidnesbyrd om Kristus. - Redaktionen.

Evangelium er en oversættelse af et græsk ord som også er blevet oversat som *gode nyheder*, *godt budskab* eller *glædesbud*. Jesus brugte tilsyneladende først dette ord i synagogen i Nazareth, dengang han forklarede at han var salvet til at forkynde evangeliet. [Luk. 4:18. Se også Es. 61:1].

Men hvad er evangeliet helt præcist? I moderne åbenbaring får vi den nøjagtige forklaring. I L&P 76:4-44 omfatter ordet *evangelium* de begreber at Jesus kom til verden for at blive korsfæstet, for at bære verdens synder, for at helliggøre den og for at

herliggøre Faderen ved at frelse alle undtagen fortabelsens sønner.

I to andre åbenbaringer omfatter ordet *evangelium* de vigtige lærdomme om omvendelse, dåb og Helligåndens dåb med ild, så der kan blive undervist i „rigets fredelige anliggender“. [L&P 39:6].

I Mormons Bog kan vi læse at dengang Jesu tolv udvalgte spurgte hvad kirken skulle hedde, forklarede Frelseren at det ville være hans kirke dersom den blev kaldt ved hans navn og byggede på hans evangelium. [3 Ne. 27:1-10].

Hans evangelium omfatter endnu fire ideer, udover de ideer der omtales i Esajas og i Lære og Pagter: nemlig at han var kommet for at gøre Faderens vilje, så menneskene kunne blive løftet op til dom og verden blive dømt og således at Faderen kunne herliggøres gennem hans gerninger. [3 Ne. 27:13-14, 16, 19].

Betydningen af ordet *evangelium* bliver således mere fyldestgørende gennem moderne åbenbaring, eftersom det også kommer til at omfatte følgende:

1. Jesu mission og gerninger blev bemyndigede af Faderen og herliggør ham.
2. Jesu forløsende offer og død på korset åbner mulighed for at verden kan blive helliggjort.
3. Jesus åbnede dødens fængsel gennem sin egen opstandelse.
4. Ligesom menneskene på Jesu tid løftede ham op til dom, således vil Faderen opløfte menneskene, så de kan blive dømt af Sønnen.
5. Formaning om at omvende sig er givet til hele jorden.
6. Kun de mennesker der helliggøres gennem tro, dåb, og Helligånden, kan blive rene.

Således kan forkyndelsen af evangeliet retmæssigt kaldes *gode nyheder*. Jesus fra Nazareth anvendte ordet i dets almindelige betydning i Mormons Bog og i Lære og Pagter.

De fleste kristne finder dog evangeliets gode nyheder i de fire evangelisters ord, de bøger der sidenhen kom til at hedde „De fire Evangelier“.

Selv om Mattæus, Markus, Lukas og Johannes har skrevet meget der ligner hinanden, har de dog hver især noget som de andre ikke har. Det er interessant at lægge mærke til på hvor mange punkter der er enighed om i Det ny Testaments fire evangelier.

Da Mattæus, Markus og Lukas evangelierne ligner hinanden meget er de blevet kaldt De synoptiske Evangelier selv om de ikke er helt ens udformet eller har samme detaljer. Johannes Evangeliet og synspunkterne deri er helt anderledes end de synoptiske evangelier.

Ikke desto mindre har alle fire evangelier mindst 18 af de samme beretninger. Men det er slående at kun fire af de begivenheder der fandt sted før den sidste uge af Jesu liv er med i alle fire forfatteres optegnelser: Johannes Døberen og hans forkyndelse, Frelserens dåb, forkastelsen af Jesus i Nazaret, og bespisningen af de 5000 mennesker.

De andre 14 beretninger som findes i alle fire evangelier indtræffer efter Jesu indtog i Jerusalem, ugen før påsken. Således er den sidste uge af Jesu liv, eller påskeugen, den beretning der dokumenteres bedst i Det ny Testamente.

MATTÆUS- EVANGELIET

To ting som man særlig lægger mærke til i Mattæus evangeliet er den rigdom af profetier fra Det gamle Testamente som citeres og opstiller-

gen af de væsentligste prædikener. Mattæus citerer over 100 skriftsteder fra Det gamle Testamente, som om han betragtede kristenheden som opfyldelsen af jødiske profetier - med én

© Providence Lithograph Company 1962

væsentlig undtagelse: Det kristne budskab skulle, i modsætning til den snæversynethed de skriftkloge lagde for dagen, udgå til verden. Mattæus citerer en profeti fra Det gamle Testamente der antyder en forståelse af at evangeliet skal udgå til selv ikke-jøderne eller hedningerne. [Matt. 12:18-21].

Den anden ting man lægger mærke til i Mattæus-evangeliet er opstillingen af Jesu forkyndelse, der rummer stof fra

seks af de største prædikener. Den første er Bjergprædikenen [Matt. 5-7], med et underforstået tryk på retfærdighed. De lyder dog også som en forkyndelse til hele verden, eftersom Jesus siger til sine tilhørere: „I er jordens salt . . .” [Matt. 5:13]. En anden prædiken afholdtes for De Tolv, dengang de blev sendt ud. Jesus instruerede dem til deres første mission således: „Gå ikke ud på hedningers veje . . . gå hellere til de fortabte får af Israels hus.” [Matt. 10:5-6]. Senere åbnedes missioneringen for hele verden da Kristus gav sin store befaling som omtales i Matt. 28:19: „Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple . . .” Den tredje forkyndelse er en samling lignelser, som står i Matt. 13. Nogle har undret sig over hvorfor disse lignelser står som perler på en snor. Den bedste forklaring på dette findes i *Documentary History of the Church*, hvor profeten Joseph forklarer at denne forkyndelse er en beretning om rigets begivenheder fra Jesus egen tid til hans andet komme. [DHC, 2. bind, s. 264-272]. Det fremgår tydeligt af disse lignelser hvor vigtigt det er at sandheden udbredes.

Lignelsen om sædemanden er en beskrivelse af evangeliets fremgang. Lignelsen om rajgræsset beskriver afraldet. Lignelsen om sennepsfrøet beskriver hvordan kirken vil opstå i de sidste dage. Lignelsen om surdejen antyder hvordan åbenbaring i kirken til sidst vil gennemsyre det hele. Lignelsen om skatten giver belæringen om en arv i Zion og lignelsen om voddet antyder at Josefs efterkommere vil bringe evangeliet ud over hele jorden. Betydningen af disse lignelser kan ikke begrænses til ét sted eller til ét land.

Mattæus' fjerde beretning omtaler problemerne med forargelse og tilgivelse. [Se Matt. 18]. Jesus belærer om at Faderen ikke ønsker at de små skal forarges eller omkomme. Peters spørgsmål om hvor mange gange han skal tilgive sin bror kan være en afspejling af den populære indstilling til tilgivelse, men Jesu svar, at man skal tilgive „halvfjerdsindstyve syv gange“ [Matt. 18:22], viser at denne indstilling var upassende.

Den femte forkyndelse, som står i Matt. 23, retter voldsomme anklager mod de skriftekloges og farisæernes hyklerier. Den sidste forkyndelse i Mattæus' samling er Jesu profetiske lærdomme om verdens ende. [Matt. 24]. Profeten Joseph Smiths revidering af dette kapitel findes i Den kostelige Perle. Kristus nævner her tegnene på Jerusalems ødelæggelse efter hans død og udspecificerer derpå paralleller med begivenheder i de sidste dage.

Mattæus forstod helt klart at kirken havde en verdensomspændende mission; det fremgår tydeligt af den måde hvorpå han formulerer den store befaling: „Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple . . . og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.“ [Matt. 28:19-20].

MARKUS- EVANGELIET

Markus-Evangeliet er det korteste i Det ny Testamente og bibelkyndige bemærker at det ser ud som

om Markus afspejler Peters indstilling i dette evangelium.

Men som en uafhængig beretter tilføjer Markus sit evangelium dramatik, detaljer og indsigt. Den første sætning i Markus-Evangeliet: „Dette er begyndelsen til evangeliet om Jesus Kristus . . .“ virker som et forsøg på at erklære nogle af de mest fundamentale tanker i evangeliet. Hvad er „begyndelsen“ til evangeliet for Markus?

Det er næsten helt sikkert Kristi gud-

© Providence Lithograph Company

dommelige mission, fordi Markus opdeler beviser for at overbevise læseren om at Jesus havde magt over døden, at han var Herre over Sabbaten, at han ordinerede De tolv Apostle, at han

opstod fra de døde, at han satte mosaisk renhed i det rette perspektiv og at han offentligt erklærede at han var Messias. Markus gør englens forkyndelse efter korsfæstelsen til højdepunktet i sin beretning - der hvor det lyder: „Han er opstanden.“ [Mark. 16:6].

Hvilket emne har Markus brugt til at knytte beretningen om Kristi guddommelighed til Kristi mission? I den første del der handler om missionen i Galilæa kan vi næsten se skyggerne af Es. 61:1-2, hvordan en profeti opfyldes da Johannes Døberen udsendes som en forløber.

I beretningen om Kristi guddommelighed opstiller Markus derpå alle beviserne på at Jesus virkelig var Messias: Han forkyndte at Guds rige er kommet nær, han tilgav syndere, han var herre over sabbaten, han udøvede magt over sygdom, ånder og død. Han forudsagde sin egen død og sagde at pagtsblodet - Det ny Testaments blod - skulle udgydes for mange. [Se Mark. 14:24]. Markus skriver om de ting som Herren over himmel og jord gjorde, idet han påviser hans guddommelige magt og mission. Markus-Evangeliet er et vidnesbyrd om forsoningen.

LUKAS- EVANGELIET

Lukas-Evangeliet har man kaldt „Den smukkeste bog i verden“. Dets juleberetninger samt lignelserne om den fortabte søn og den barmhjertige samaritaner har fængslet hjerterne

i den kristne verden. Lukas understreger det historiske, det menneskelige og det åndelige ved sin omhyggelige interesse for den rolle kvinderne spillede i deres liv på jorden. Johannes Døberens mor, Elisabeth, Maria som omtales i juleberetningen, autoriteternes hustruer, og nogle unavngivne kvinder har allesammen fået en interessant og fremtrædende plads i dette evangelium. Lukas viser også en særlig omsorg for de fattige og beskedne mennesker.

© Providence Lithograph Company 1957

Det åndelige perspektiv i Lukas-Evangeliet overgås kun af den samme vægt der lægges på disse ting i Aposlenes Gerninger. Lukas har som Paulus' missionærkammerat fået en dyb på-

skønnelse for Helligåndens indsats i kirken og interesse for et større omfang af Messias' mission. Lukas viser i virkeligheden hvordan Jesu mission gjaldt alle mennesker, de sønderknu- ste, de trælbundne eller blinde.

I hans beretninger fortæller han at en engel beskrev Johannes Døberens mission overfor Johannes' far, Zacharias, der senere profeterede om Messias. Maria fik af en engel besked på at hendes søn skulle kaldes: „Den Højestes Søn“ [Luk. 1:32]. I vidnesbyrdet

© Providence Lithograph Company

om Johannes Døberen beskrives én som er „stærkere“, og som vil døbe med ild og Helligånden. Således viser Lukas lige fra begyndelsen af sit evangelium at Zacharias, Maria, Simeon og

Johannes Døberen allesammen vidste at Den Højestes Søn ville komme.

I Lukas-Evangeliet fortælles også om hvordan den guddommelige Jesus i Kapernaum blev genkendt af djævlene som „Guds Hellige“ [Luk. 4:34], om hvordan han kaldte apostlene, helbredte og tilgav synder, mættede en folkemængde og blev forvandlet. I det sidste kapitel kan vi læse hvordan Jesus belærte to disciple på vejen til Emmaus.

Et fremtrædende emne i Lukas-Evangeliet er læren om omvendelse og tilgivelse, som det illustreres i hændelserne om en syndig kvinde og en mand der var ramt af lammelse. Jesus befalede sine disciple at tilgive hinanden og han viste selv et smukt eksempel dengang han fra korset bad: „Fader! Tilgiv dem . . .“ [Luk. 23:34]. Peter blev tilgivet da han havde fornægtet Kristus tre gange. I ét af de sidste vers fortæller Lukas at omvendelse og syndernes forladelse skulle forkyndes til hele verden. [Luk. 24:47].

JOHANNES- EVANGELIET

Johannes-evangeliet er et vidnesbyrd som understreges på en helt særlig måde. „Endnu mange andre tegn, som ikke er nedskrevet i denne bog, gjorde Jesus for øjnene af sine disciple.

Men disse er nedskrevet, for at I skal tro, at Jesus er Kristus, Guds Søn, og for at I, når I tror, skal have livet i hans navn.“ [Joh. 20:30-31]. Her er vid-

nesbyrdets emne understreget på en særlig måde.

I det femte kapitel af Johannes fortæller om Jesus der bærer vidnesbyrd for jøderne, og bad dem lægge mærke til at følgende kilder til at få et vidnesbyrd var åbne for alle: Jesus selv, Johannes Døberen, de gerninger Jesus udførte, Moses [hvem Kristi tilhørere tilsyneladende stoledede på], og Faderen, selv om de ikke havde hørt hans røst. Eftersom Frelseren i 3 Ne. 11:31-36 forklarer at Faderen vidnede ved Helligåndens kraft, har Jesus sikkert fortalt jøderne at de var døve overfor Helligåndens røst.

For Johannes var Jesus det sande påskelam. Han skriver om Døberens vidnesbyrd: „Se, Guds Lam!” [Joh. 1:29]. Dette udtryk er hentet fra Es. 53:7 og beskriver alle fire påskefester under Jesu mission.

Johannes drager især omsorg for at fortælle om dengang soldaterne fandt Jesus død på korset og hvordan de undlod at knuse hans knogler således som de havde gjort ved de to røvere, idet Johannes forklarer: „Thi dette skete, for at det skriftord skulle gå i opfyldelse: „Intet ben skal sønderbrydes derpå!” [Joh. 19:36]. Johannes citerede de instruktioner som blev givet angående det hellige påskelam. [2 Mos. 12:46].

EVANGELIET, FRAFALDET OG VIDNERNE

I tre århundreder efter den sidste bog blev skrevet er Det ny Testa-

mentes beretninger blevet læst i hele den kristne verden. I det andet århundrede tvang kætteri i doketismen, montanismen, gnosticismen og monarkismen de historiske kristne kirker til at benytte det første århundredes apostolske beretninger til at beskytte og styrke deres knuste autoritet.

I denne periode kom en række omstridte bøger blandt andet Johannes' Åbenbaring, Jakobs Bog, Judas' Bog, 2 Peters Bog samt 2 og 3 Johannes' bog. Brevet til hebræerne blev modtaget i Alexandria 200 år før det blev godkendt i Rom. På den anden side blev Didaké, Peters Åbenbaring, Hermas hyrdebog, Barnabas' og 1 Klemensbrev godtaget i begyndelsen og senere afvist. I denne periode med kætteri, frafald og splittelse blev den religiøse magt der ligger i Det ny Testaments evangelier imidlertid ikke alvorligt anfægtet.

Den religiøse magt som findes i Det ny Testaments evangelier bygger på vidner. Mattæus vidner om at „det glade budskab” skulle ud til verden, Markus vidner om at Jesus var Forløseren, Lukas skriver et vidnesbyrd om syndernes forladelse, Johannes-Evangeliet er et vidnesbyrd om at påskens symbolik blev opfyldt. I 3 Nephi bæres vidnesbyrd om helliggørelsen. Lære og Pagter vidner om dommen. Alle disse skrifter bærer vidnesbyrd om opstandelsen. Men stadig skriver Johannes: „Godkender vi menneskers vidnesbyrd, så er Guds vidnesbyrd større . . .” [1 Joh. 5:9]. □

Spørgsmål og svar

Spørgsmål af almindelig interesse besvaret som vejledning, ikke som en officiel tilkendegivelse af kirkens politik.

Spørgsmål:

Formen i bjergprædiken syns splittet. Er der andre eksempler på denne form for litteratur? Er det blot en tilsyneladende uenighed? Et spørgsmål om skrivemåde og meddelagtighed?

Svar:

Dr. Monte S. Nyman,
professor i gamle skrifter tilknyttet
Brigham Young Universitet

På grund af den tilsyneladende splittelse i bjergprædiken er det en almindelig lære i den kristne verden at bjergprædiken ikke blev givet ved en enkelt lejlighed, men er „sam-

mensat af strøtanker, leveregler og illustrationer af ting som blev husket og skattet fra de mange prædikener”. [Interpreters Bible, 1 bind, s. 279; se også s. 155-164]. At dette ikke er tilfældet kan vi se i Mormons Bog. Dengang Jesus besøgte nephiterne efter sin opstandelse holdt han stort set den samme tale for nephiterne [se 3 Ne. 12-14] og i senere slutbemærkninger fortalte han dem der var forsamlede at de havde „hørt, hvad jeg lærte, inden jeg opfor til min Fader”. [3 Ne. 15:1]. Selv om denne udtalelse ikke giver udtryk for at forkyndelsen blev givet på ét tidspunkt, så viser det dog den kendsgerning at Jesus fortalte alt dette på én gang til nephiterne, hvilket yderligere antyder at han må have gjort det samme tidligere. Men hvorfor fremstår den da så splittet? Der er bekendtgjort visse forklaringer.

Selv om denne prædiken er blevet sammenlignet med rabbinsk og græsk filosofi, står den dog som et særskilt værk. Den tilsyneladende uenighed kommer af indholdet. Dette klarlægges også i Mormons Bogs beretning; i Mattæus evangeliet er der tilsyneladende gået mange tydelige og kostbare ting tabt. [Se 1 Ne. 13:23-29]. At dette er tilfældet og at forskellene ikke blot er forskellen mellem to forkyndelser, kan man se

at Joseph Smith i sin inspirerede oversættelse af Bibelen medtager de yderligere lærdomme som findes i prædikenen i Mormons Bog. Prædikenen behøver ikke at blive undskyldt som et problem vedrørende skrivemåde og meddelagtighed, men bør måske betragtes som noget af det der har lidt under ændringer, udeladelser og muligvis dårlig oversættelse.

Prædikenen er splittet i den forstand at forskellige dele er henvendt til forskellige forsamlinger. Den første del [Matt. 5:1 til 6:24; 3 Ne. 12:1 til 13:24] var henvendt til folkeskarerne der havde forsamlet sig. I Mormons Bog giver Frelseren først De Tolv nogle instruktioner inden han taler til mængden. [3 Ne. 11:21-41]. Den anden del [Matt. 6:25-34] var henvendt til De Tolv som han har udvalgt. Tredie del var igen henvendt til folkemængden. Således ser man at de tre særskilte afdelinger i bjergprædikenen er de instruktioner som kan anvendes i almindelighed og at de adskilles af særlige instruktioner henvendt til De Tolv.

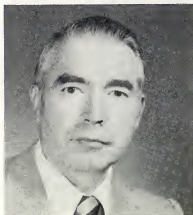
I Mattæus-Evangeliets beretning vil man måske lægge mærke til en yderligere opdeling af bjergprædikenen på grund af dens bratte ændringer i emnerne. Saligprisningerne, i hvilke lytteren sammenlignes med salt og med et lys, og som er lovens fylde samt en sammenligning af loven og Kristi lære, synes at blive behandlet enkeltvis i Matt. 5. Men i prædikenen til nephiterne forbindes alle disse emner med det princip Frelseren indleder med da han begynder at give folkemængden sine befalinger: „Kom hen til mig” - dette gør prædi-

kenen, som den er optegnet i Mormons Bog, til en smuk forkyndelse af den rolle kirkens døbte medlemmer spiller.

Desværre har verden mistet det samlede begreb af denne magtfulde prædiken. Med denne jævne og kostbare sandhed der er gengivet kan vi lære at værdsætte bjergprædikenen fuldtud, hvis vi studerer den i Mormons Bog. □

Spørgsmål: **Hvorfor er evangelierne så ufuldstændige med hensyn til detaljerne i Jesu liv?**

Svar:
Dr. Richard Lloyd Anderson,
professor i historie og
gamle skrifter ved
Brigham Young Universitetet

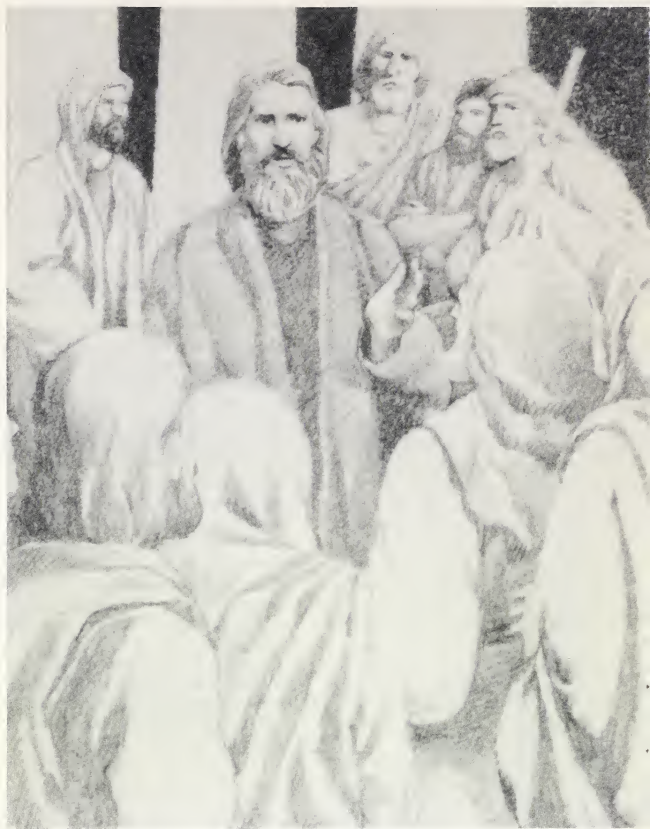
Kun ét af evangelierne begynder med Jesu storhed i den førjordiske tilværelse. Kun to evangelier fortæller om hans mirakuløse fødsel. Tre evangelier fortæller kun om én på-

skefest i hans liv, idet de fuldtud overlader det til det fjerde evangelium at fortælle om alle tre års tjenestegerninger. Det har tilsyneladende aldrig været meningen at disse korte beretninger skulle være biografier. Men hvis ikke dette var meningen, hvad er de så beregnet til?

Joseph Smith gav et oplysende svar ved at give Mattæus og Johannes evangelierne den nytitel: „Vidnesbyrdet“. Denne ændring i Joseph Smiths oversættelse kaster lys over hvert enkelt evangeliums særpræg. Hver af skribenterne har haft det samme fundamentale formål som Johannes. Johannes var den sidste overlevende apostel af dem der personlig blev udvalgt af Jesus og hans sprogbrug er karakteriseret med ord som „vidnesbyrd“ og „vidner“. I hele Det ny Testamente er 70% af de ord der omtaler personlig viden [*marturia* og *martureo*] skrevet af Johannes, som var forudordineret til sin mission der gik ud på at vidne om at han vidste for sig selv. Man behøver blot at sammenligne det første kapitel af Johannes [„Vi så hans herlighed“ - Joh. 1:14] med det første vers i Johannes' første Brev: [„Vi har set med vore egne øjne . . . og vore egne hænder følte på“ - 1 Joh. 1:1]. Det sidste evangeliums skribent taler for dem alle idet han understreger: „ . . . at I skal tro, at Jesus er Kristus, Guds Søn, og for at I, når I tror, skal have livet i hans navn.“ [Joh. 20:31].

Mange konkluderer at Johannes' beretning kun er et vidnesbyrd og ikke historie. I virkeligheden skriver Johannes historie omkring sit vidnesbyrd, som ordet *evangelium* viser.

Det er tydeligt at beretningerne om Jesu liv lige fra begyndelsen blev kaldt evangelier - men hvorfor? Det græske ord *evangelium* kommer af *angelia*, et „budskab“ eller en „bekendtgørelse“ og foran har man så skrevet det ord der giver betydning „gode“ eller „glade“. Evangelium betyder således „glædesbudskab“. Beretningerne om Kristus blev kaldt evangelier fordi de forkyndte evangeliet, det vidunderlige budskab om at han havde overvundet døden og synden. Selv om alle evangelierne har forskellig baggrund for at danne denne konklusion, fører alle detaljerne i dem hen til konklusionen i sig selv - beretningen om døden og opstandelsen. En trediedel af Markus-Evangeliet og næsten halvdelen af Johannes-Evangeliet er for eksempel helliget de sidste uger af Kristi liv. Enhver kendsgerning vi kan lære om Kristus fremtvinger interesse, men med det han gjorde for os har han købt vor frelse. Det var ikke meningen at evangelierne skulle være livshistorier. Det er i stedet kendsgerninger om Kristus og de forkynnder hans evangelium: at Gud sendte ham, at han udviste Guds magt i sit liv og sine lærdomme, at han gav sin kirke myndighed, at han frivilligt ofrede sit liv for at vi kunne få evigt liv og til sidst opstod for at bane vejen til opstandelse for os alle sammen. Dette er Det ny Testaments fire evangeliers storslåede skildring og vidnesbyrd. □

FRA SALOMONS SØJLEGANG

En skildring af kirken dengang apostlene
overtog kommandoen.

T. Edgar Lyon

De kristne som i det 20. århundrede har gjort sig umage for at sammensætte historien om den kristne kirkes begyndelse blev snart klar over deres gæld til en skribent i det første århundrede. Denne skribent, lægen Lukas, har skrevet Lukas-Evangeliet og Apostlenes Gerninger. I virkeligheden foreligger hans værker i to bind, der rummer historien om kristendommens grundlæggelse.

Selv om vi højt værdsætter Lukas' bidrag, ville vi dog ønske at han havde skrevet noget mere. Han skriver ikke noget om nogen formel kirkeorganisation på Jesu tid og han angiver heller ikke dets ledere, deres titler eller hvilken myndighed de havde hver især. Han fortæller os ikke navnet på det kristne samfund i Jerusalem og antyder ikke hvilken indstilling de kristne jøder havde til templet, dets

omliggende pladser og de daglige ofre der blev gjort af de levitiske præster, og heller ikke om deres indstilling til den jødiske sabbatsdag. Måske kendte Teofilus, hvem Lukas helligede både sit evangelium og Apostlenes Gerninger, alle disse ting, hvorfor Lukas ikke så nogen grund til at skrive noget der var så almindeligt.

Kirkens udvikling

Apostlenes Gerninger fortsætter beretningen om det kristne samfund i Jerusalem fra det sted hvor Lukas-Evangeliet slutter. Efter beretningen om den opstandne Herre Jesu himmelfart fra Oliebjerget, fortalte Lukas om et møde blandt Jerusalems hellige, hvor der var en skare på „omtrent hundrede og tyve personer“. [Ap. G. 1:15]. Peter sagde at de overlevende apostle skulle vælge kandidater som kunne udfylde den tomme plads efter Judas Iskariots død. Han nævnte to nødvendige kvalifikationer for at få embedet: den pågældende skulle have været sammen med Jesus og hans disciple efter Frelsernes dåb af Johan-

---

Salomons søjlegang har måske tjent det samme formål som et græsk eller romersk forum, hvor der blev afholdt offentlige møder og diskussioner.

nes, og han skulle også have været vidne til Kristi opstandelse. De fandt to kandidater, som begge to så ud til at være lige kvalificerede. Derpå bad de til Herren, som kendte menneskenes hjerter på en måde som de ikke gjorde og bad ham vise dem hvem af de to mænd „du har udvalgt“. [Ap. G. 1:24]. De blev derpå inspirerede til at vælge Mattias, og han udfyldte den tomme plads blandt De Tolv. Det er bemærkelsesværdigt at apostlene holdt fast ved at dette var en kirke der blev ledet af Ånden og ikke af menneskelig dømmekraft.

Lukas præsenterer derpå sine læsere for en spændende begivenhed der indtraf ti dage efter Jesu himmelfart under den jødiske pinsefest. På denne mindeværdige dag fortæller Lukas at nogle palæstinensiske jøder, såvel som mange hengivne, udenlandske

jøder, var kommet fra 15 forskellige provinser eller fyrstendømmer i det romerske rige og havde forsamlet sig på et unavngivent sted. På den dag udøstes en mirakuløs åbenbaring over apostlene - man talte i fremmede tunger. Tilhørerne blev forbløffede over at apostlene, der var født i Galilæa [se Ap. G. 2:7], kunne forklare evangeliet på tilhørernes eget sprog. [Se Ap. G. 2:1-37].

Efter denne mirakuløse åbenbaring har Peter skrevet en mesterlig beretning om Jesus som Messias, idet han vidner om at denne Jesus fra Nazareth var den opstandne, verdens Forløser. Folkemængden der pludselig blev klar over at de var nødt til at omvende sig fordi de havde afvist Jesus som deres Messias, spurgte Peter hvordan de kunne undslippe den straf de retmæssigt fortjente. Som svar herpå

Begejstringen for denne nye broderskabsorden var så stor at de omvendte ønskede at dele alt hvad de ejede.

forkyndte Peter evangeliets første principper for dem, og Lukas skrev at på den dag „blev der føjet omtrent tre tusinde sjæle til“ gennem dåben til den kristne kirke. [Se Ap. G. 2:37-42]. Endnu flere omvendte tilsluttede sig til kirken et kort stykke tid efter ved en anden ekstraordinær begivenhed. Peter og Johannes tog til templet „ved bedetimen“ [Ap. G. 3:1]. Idet de gik ind på tempelpladsen mødte de en tigger ved porten, og han bad Peter om penge. Peter svarede at han ikke havde nogen, men han helbredte manden der havde været krøbling fra fødslen. Der var mange vidner til dette mirakel og det tiltrak mange jøder som samlede sig i den fri luft i ikke-jødernes åbne gård. [Se Ap. G. 3:11]. Her beskriver Peter hvordan de afviste Jesus fra Nazareth som Messias og Peter kaldte dem til omvendelse fra denne synd. Lukas skriver at Peters forkyndelse var så virkningsfuld at „mange af dem, som havde hørt ordet, kom til tro, og tallet på mændene nåede på på omtrent fem tusinde“. [Ap. G. 4:4].

De hellige „havde alle ting fælles“

Begejstringen og forpligtelsen overfor denne nye broderskabsorden var så stor blandt denne store gruppe af mennesker der blev omvendt ved disse to lejligheder at de i harmoni med evangeliets lærdomme om at sørge for hinanden, fik et ønske om at dele alt hvad de ejede med deres medkristne: „Thi iblandt dem var der ingen, som led nød, da alle de, som ejede jord eller

huse, solgte dem og kom med salgs-sommerne

og lagde dem for apostlenes fødder; og der blev uddelt til enhver især, efter hvad han trængte til.“ [Ap. G. 4:34-35].

„Og alle de, som kom til troen, holdt sig sammen og havde alle ting fælles; de solgte tit ejendom og gods og delte det ud iblandt alle, efter hvad enhver trængte til.“ [Ap. G. 2:44-45].

I disse to beretninger præsenteres vi for en religiøs, økonomisk samarbejdsplan blandt Jerusalems hellige, en manifestation af den samme ånd som motiverede nephiterne på den vestlige halvkugle efter den opstandne Herres besøg. Nephiternes økonomiske samarbejdssystem holdt i næsten to århundreder. [Se 4 Ne. 1-27]. Kirken voksede så hurtigt at erhvervelsen og fordelingen af mad hver dag krævede al De Tolvs tid. Da De Tolv blev klar over at dette arbejde afholdt dem fra at forkynde evangeliet - hvilket de havde fået til opgave af Jesus - blev de hellige kaldt sammen og De Tolv lærte dem at apostlene ikke var kaldet af Jesus for at „gøre tjeneste ved bordene“, og de foreslog at der blev kaldt syv mænd til at påtage sig dette ansvar. [Se Ap. G. 6:1-6]. Apostlene kaldte syv mænd og indsatte dem til denne tjenestegerning. Lukas nævnte ikke dette embede eller titlen som blev tildelt dette ansvarssområde. Mange år senere, da frafaldne kristne havde overdraget diakonerne dette ansvar, beskriver bibeludgivere og kommentatorer embederne i overskrifter til kapitler og i fodnoter som „De syv Diakoner“. Dette fremgår dog ikke af det Lukas skriver. Det arbejde disse mænd udførte for at

tage vare på folkets timelige behov var imidlertid i stil med biskoppernes opgave. Det kan være at de hellige i Jerusalem her blev opdelt i syv grene med en biskop hver til at påtage sig ansvaret for hver forsamlings timelige velbefindende.

Når de hellige i Jerusalem antog dette nye økonomiske system var det en gerning der tydede på stor kristen kærlighed og tro. Det kom dog i den sidste ende til at forårsage vanskeligheder. Mange af de mennesker der tilsluttede sig kirken på pinsefestens dag har måske været mennesker med stor velstand som var investeret i huse, jord og forskellige forretningsforetagender. Hvis de havde bibeholdt deres jorde, huse, forretninger og andet i Jerusalem og givet fortjenesten herfra til det kristne samfund, kunne de formodentlig have beholdt deres væsentligste aktiver og samfundet ville derfor have haft en stabil indtægt. Men ved at sælge deres ejendele for at få penge havde disse hellige ikke længere nogen stabil indtægtskilde. Efterhånden som kirken voksede i antal og mange fattige mennesker tilsluttede sig kirken, blev de oprindelige store midler, som de to første store grupper af omvendte bidrog med, tilsyneladende opbrugt. Mens apostlen Paulus missionerede blandt jøderne og hedningerne i Lilleasien og Europa omkring 10-15 år senere bad han disse hedningekristne om bidrag til hjælp for de mindre-bemidlede kristne i Jerusalem. [Se 1 Kor. 16:1-4; 2. Kor. 9:1-8]. De havde tilsyneladende på det tidspunkt bogstaveligt talt opbrugt al deres kapital og havde kun nogle få pålidelige indtægtskilder.

Sabbaten i den oprindelige kirke

Jerusalems hellige havde en stærk indflydelse på hvordan den kristne sabbat udviklede sig. Skønt vi i skrifterne kun kan se forholdsvis lidt om hvordan de fordums hellige overholdt deres helligdag, så ved vi at de oprindelige kristne ledere var opdraget i

---

Det er bemærkelsesværdigt at apostlene holdt fast ved at dette var en kirke der blev ledet af Ånden og ikke af menneskelig dømmekraft.

---

den jødiske tro og åbenbart var hengivne, ortodokse jøder - havde de ikke været det ville de ikke i den grad have forventet Messias' komme. Som følge deraf måtte de i hele deres voksne liv aktivt have deltaget i sabbatstjenesten i synagogerne. De har sikkert deltaget i synagogetjenesten hver fredag aften, som forberedelse til sabbaten der begyndte ved solnedgang. Der har de så messet salmer, bedt bønner og læst nogle afsnit af profeternes beretninger og Moseloven. Synagogen og rabbinerne har udover at tjene religionen også ugen igennem repræsenteret skolen og lærerne og derved er børnene og de unge blevet oplært i De ti Bud, Moseloven og Talmud, hvorpå jøderne byggede der-

EILAS LYS

Marjorie R. Sheffer

Seppo gik hvileløst frem og tilbage på den lille mole. Lysene på den gamle landejendom slukkedes ét for ét hvorpå en lygte gyngede frem og tilbage på vejen ned til kajen. Det var en tidlig og mørk lørdag morgen i december. Faderen, moderen, lillesøsteren Eila og Seppo klatrede op i deres båd og lagde fra. De var nu på vej til markeds-

pladsen ved havnen i Helsingfors, hvor de skulle sælge deres varer.

„Det er et ordentligt læs vi har på her til morgen,” sagde moderen og hævede sin stemme over den hakkende motor. „Kartofler, birkegrene og trænebær som Eila og Seppo plukkede i går!”

„Og mors mange vævede ting,” sagde

far idet han styrede den store motorbåd over det mørke vand og gennem klyngerne af små øer over imod Helsingfors. „Blot ét tæppe eller én dug mere og der ville ikke have været plads til hverken Eila eller Seppo!“

„Ja, men vi skulle med i dag,“ insisterede Seppo. „Det er jo i dag jeg skal købe mine nye ski.“

Når Den finske Bugt frøs til hver vinter kunne Seppo løbe på ski over is til skolen på fastlandet. Hvert år i februar deltog han i skiløbet som varede en hel dag. Men hans ski var gået i stykker så Seppo havde hele sommeren og efteråret arbejdet på nabogårdene for at tjene penge til at købe nye ski i Helsingfors. I år var han sikker på at han ville vinde løbet.

„Og det er også i dag at jeg skal købe mit lys som jeg skal bruge på uafhængighedsdagen,“ sagde Eila, som havde sparet alle de penge sammen hun havde tjent ved at plukke birkegrene som faderen skulle sælge. Den 6. december er Finlands uafhængighedsdag og lysene stråler fra ethvert vindue for at markere denne særlige dag. Eila havde i sinde at anskaffe sig det smukkeste lys hun kunne finde i Stockmans forretning.

Far styrede båden ind i den sydlige del af havnen, forbi halvtagene hvor de store skibe og færgerne lagde til og hen til deres eget sted ved havnemolen. Da faderen hoppede ud og begyndte at tøjre båden kunne man se nogle mænd som allerede var i færd med at opstille deres boder og sætte orangefarvede baldakiner op på markedspladsen. Kuplen på den hvide domkirke trådte tydeligt frem i den tidlige morgendæmring.

„Seppo, vil du være sød at bære

denne rulle tæpper hen til mit stade?“ spurgte moderen. „Du kan nok få tid til at hjælpe mig med at anbringe varerne før forretningerne åbner.“

Seppo greb en uhåndterlig bunke i sine arme og stillede sig bag Eila for at klatre ud af båden efter hende og gå opad stentrinene til havnemolen. Båden gyngede op og ned i den friske vind som gjorde vandet uroligt. Eila bevægede sig langsomt eftersom hun havde sin pung i den ene hånd.

„Skynd dig nu Eila, tæpperne er tunge at slæbe på!“ sagde Seppo vredt.

Eila vendte hovedet for at svare og derved mistede hun næsten balancen. Hun greb fat i bådens kant for at stå fast og hendes pung fløj ud af hånden og ned i vandet.

„Mine pengel!“ skreg Eila, og faderen snappede en åre i båden og stak den ned i vandet for at se om han kunne redde pungen.

„Jeg er bange for at den er forsvundet,“ sagde han til sidst. „Det gør mig ondt.“ Han hjalp forsigtigt Eila op af

båden og Seppo fulgte efter med bundtet af tæpper. Seppo, Eila og moderen traskede tavse af sted hen imod boden, mens faderen blev tilbage i båden med tranebærrene, birkegrenene og kartoflerne.

Moderen arrangerede hurtigt tæpperne, dugene og måtterne. Hun tog sine arbejdshandsker på, de var uden fingerspidser så hun kunne klare at tage imod betalingen med de små mønter. Fru Salonen, der i boden ved siden af moderens solgte kurve flettede af birkegrenene, havde også handsker på denne kølige morgen.

Da Seppo havde bragt sin mor og fru Salonen nogle nybagte berlinerboller, som blev solgt fra en nærliggende bod, rømmede han sig og sagde: „Nu tror jeg at jeg vil gå ned og købe mine ski. Vil du med Eila?“ Eila rystede på hovedet. „Jeg kan ikke gå endnu. Fru Salonen betaler mig en mark for at hjælpe hende,“ sagde hun og sukke. „Så kan jeg købe mig et lille lys og vente til næste år med det særlig flotte. Og et år er jo ikke så lang tid,“ tilføjede hun og forsøgte at smile. Men Seppo kunne høre gråden i hendes stemme.

Han vendte sig hurtigt og gik bort fra markedspladsen og han ænsede næsten ikke de mennesker der gik forbi. De var pakket ind i pelshatte og tykke frakker. I stedet så han hele tiden for sig Eilas forfærdede ansigt idet hun så sine omhyggeligt opsparede penge forsvinde ud af syne. Seppo begyndte at nages af en ubehagelig tanke. „Hvis jeg ikke havde skyndet på Eila for at få hende op af båden . . .“

I forretningen blev Seppo hilst af ekspedienten. „Nå, du er nok heldig.

De ski du har beundret hele efteråret har vi stadig!“

Seppo havde rørt ved disse ski og set langt til dem i længere tid. Den klare blålakerede overflade strålede i det elektriske lys. Han vidste at Finlands dygtigste skiløbere brugte nøjagtigt denne slags ski når de vandt deres løb. Idet Seppo greb ned i lommen efter sin tegnebog var det som om han hørte Eila sige: „Og et år er jo ikke så længe.“

„Lige et øjeblik,“ sagde Seppo idet ekspedienten rakte ud for at tage mesterskabsskiene som hængte på stativet. „Jeg tror . . . jeg tror,“ sagde han og pegede på et par billigere ski der lignede dem der lige var gået i stykker for ham: „jeg tager dem her i stedet for.“

Hvis jeg skal vinde det løb, besluttede Seppo idet han skyndte sig tilbage til markedspladsen, er det alligevel vigtigere at benytte det rigtige skivoks, og at blive ved med at træne, end at bekymre sig om hvilken ski man har på.

Da Seppo forsigtigt havde anbragt sine nye ski i faderens båd gik han tilbage til fru Salons bod. Her sad den bedrøvede Eila stadig mellem stakkene af kurvene.

„Kan Eila få fri et øjeblik til at gå med mig?“ spurgte han den ældre dame. „Vi har et vigtigt ærinde at besøge i Stockmans butik.“

Fru Salonen nikkede samtykkende. „Hos Stockman, Seppo?“ spurgte Eila idet hun trippede for at følge med sin bror. „Ja, kom nu,“ sagde Seppo opmuntrende, „før de har solgt alle de pæne lys.“

Så strålede Eilas øjne og hun behøvede ikke flere tilskyndelser. □

Et glædeligt budskab!

Frygt ikke - det var de første ord Herrens engle sagde til hyrderne på markerne i nærheden af Betlehem i den hellige nat for næsten 2000 år siden da Jesus Kristus blev født. Og *frygt ikke* skal være vort budskab

til jer i denne juletid. Disse ord har måske aldrig nogen sinde siden den gang haft større betydning, eftersom hele jorden synes omsluttet af urolige sind, af frygt og usikkerhed.

Vi ved at I drenge og piger kan fornemme denne uro og at I somme tider er bange. Vi opfordrer jer til at huske de næste ord Herrens engel sagde den hellige nat hvor Kristus blev født, når som helst I har frygt i sindet: „... thi se, jeg forkynder eder en stor glæde, som skal være for hele folket.

Thi eder er i dag en Frelser født i Davids by; han er Kristus, Herren!” [Luk. 2:10, 11].

Og ligesom englen sagde til hyrderne: „Frygt ikke,” således har Herren, gennem profeten Joseph Smith, sagt til os at vi skal være „ved godt mod og frygt ikke, thi jeg, Herren, er med jer og vil stå jer bi...” [L&P 68:6].

Vi vidner for jer at hans ånd vil være med jer uanset hvor I er eller hvad I gør, om at han elsker jer og at han „vil stå jer bi” som han har lovet. Og husk så altid i jeres kærlighed til ham og til hverandre, at I virkelig er Guds børn og at han til hver en tid er interesseret i jer, uanset hvem I er eller hvor I bor. Vi erindrer en dreng, hvis hjem var truet af en voldsom storm. Radioen havde hele dagen bragt rapporter om den og da det blev aften hørte drengen og hans mor nogle frygtindgydende advarsler. Drengen blev mere og mere bange. Pludselig lød et voldsomt brag og elektriciteten forsvandt. Radioen tav og mørket sænkede sig over huset. Så hørte moderen nogle svage snøft fra sin søn.

„Prøv om du kan lade være med at være bange,” sagde moderen til sin

søn. „Vi har forberedt os så godt som vi kunne. Når alt kommer til alt er vi dog sammen og vi kan ikke gøre mere end vi allerede har gjort.”

„Det ved jeg,” svarede sønnen. „Jeg ved at der ikke er mere at gøre ved *det*. Men findes der ikke ét eller andet vi kan gøre for *os*?”

Derpå knælede mor og søn ned sammen i mørket og bad om mod og trøst og sikkerhed. Stormen tog ikke af, men deres hjerter fyldtes med en dejlig fred indtil hjælpen kom.

I vil også under alle forhold kunne finde fred, dersom I gør Kristus til det centrale i jeres liv, nøjagtigt som han er midtpunktet eller det centrale i enhver julekrybbe I ser eller laver. Og selv om I måske ikke er i stand til at ændre forholdene som vækker jeres bekymring, så vil jeres frygt blive erstattet med en tro som trøster jer. Hvis I stoler på Kristus og altid forsøger at adlyde hans bud vil I næsten kunne fornemme hans nærhed, hvilket giver jer mod og trøst og fred.

Når I nu giver og modtager gaver her til jul, så husk på at vor Fader i Himlen har givet denne verden den allerstørste gave - sin elskede Søn, Jesus, som blev født i Betlehem. På den måde vil juledagene virkelig kunne blive hellige dage.

I denne glade juletid vil vi gerne minde jer om noget apostlen Paulus har sagt: „Thi Gud har ikke givet os en fejhedens ånd, men krafts og kærligheds og besindigheds ånd.” [2 Tim. 1:7]. Vores bøn for jer i denne juletid er at I vil kunne overvinde jeres frygt, og vide at vor Fader i Himlen elsker jer, at hans Søn, Jesus Kristus elsker jer og at vor kærlighed og velsignelser er med jer både nu og altid. □

SPENCER W. KIMBALL

Howard Boughner

Vores profet og præsident, Spencer W. Kimball, har arbejdet hårdt hele sit liv og han arbejder fortsat i Herrens tjeneste i et tempo der forbavser dem der arbejder sammen med ham. Og i alt dette er han opmærksom på vigtigheden i detaljerne og hans utallige kærlighedsgeringer og betænksomheder har inspireret og velsignet alle indenfor hans rækkevidde.

Her følger nogle oplevelser præsident Kimball havde i sin barndom i Thatcher, Arizona. Disse beretninger er taget fra bogen om Spencer W. Kimball, skrevet af Edward L. Kimball og Andrew E. Kimball jr. [Bookcraft, Salt Lake City, Utah 1977].

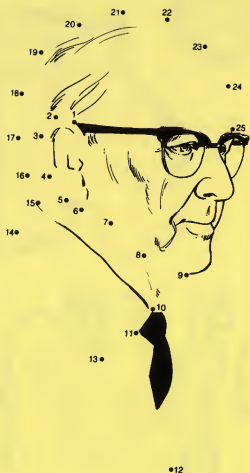
Kirken og evangeliet danner midtpunktet i Spencers første erindringer. Det syntes ham at hans mor altid havde siddet sammen med sine børn på fjerde række til søndagsskolen og nadvermødet i Thatchers kirkebygning. Familien knælede altid ned før måltiderne, mens deres stole var vendt bort fra bordet . . . Der blev altid bedt bønner på mors skød. Der blev altid afholdt faste. Der blev altid betalt tiende. [s. 31].

Den sommer Spencer fyldte fem år fik han og Alice [Spencers lillesøster] et stykke jord med kartofler af deres far. Da Spencer havde gravet kartoflerne op med en havegreb og Alice havde rensat dem tog Spencer en ren overall på. Alice tog en kjole på og de drog afsted med en kasse kartofler i Spen-

cers røde legevogn. Da kartoflerne var solgt vendte Spencer og Alice glædestrålende hjem. Andrew [deres far] lyttede til dem mens de talte deres penge, og så sagde han: „Det var da dejligt! Hvad vil I bruge disse penge til?“ Børnene svarede: „Is, slik, julegaver.“ Så sagde Andrew blidt: „ . . . Herren har været god imod os. Vi har lagt kartofler, vi har sået og plantet, vi har luget og pløjet, men jorden er Herrens. Han sender regn og solskin. Vi giver altid Herren en tiendedel tilbage, for det er hans del.“

„Far stillede ingen krav,“ husker Spencer, „han forklarede blot med en sådan overbevisning at vi betragtede det som en ære og et privilegium at betale tiende.“

Da Gordon og Del [Spencers ældre brødre] læssede hø . . . smed de en grebfuld op på vognen og Spencer trådte høet sammen. De større brødre elskede at smide høet på vognen samtidig ved hjælp af nogle kæmpe høtyve. Den ene smed høet ovenpå Spencer og trykkede ham ned, mens den anden lagde sin bunke ovenpå. Så lo de mens Spencer rasende pillede høet af og truede dem med forfærdelige straffedomme når han blev stor . . . Ind imellem lykkedes det ham at få foretaget en mindre hævn. En steghed mandag eftermiddag hørte Spencer klokken ringe som tegn på at primary skulle begynde - det kunne høres langt hen over markerne - og Spencer sagde: „Jeg er nødt til at gå til primary

nu." Og som Sepnecer sagde nogle år senere: „De sagde: ‚Du skal ikke til primary.‘ Men jeg sagde: ‚Hvis far var her ville han lade mig gå til primary.‘ Men de sagde: ‚Nå ja, men far er her ikke og denne ene gang skal du i hvert fald ikke til primary.‘ Gordon var syv år ældre og Del var fem år ældre . . . de blev ved med at smide hø op og samle det i en bunke på midten af vognen. Så sagde de: ‚Hvad er der i vejen med dig deroppe?‘ Ikke en lyd. Så så de ud over marken, og opdagede at jeg var nået halvvejen hen til kirkebygningen."

Da præsident Kimball opfriskede minder om sin mor, der døde mens han

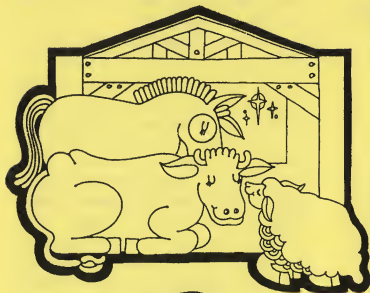
stadig var dreng, sagde han: „I samme øjeblik jeg kom hjem fra skole hængte jeg min hue ved døren på knagen over køkkenvasken og råbte: ‚Mor mor!‘ Men når jeg hørte at hun var i huset og hun spurgte hvad jeg ville, sagde jeg bare: ‚Ingenting.‘ Jeg ville bare vide om hun var hjemme."

Selv da Spencers mor var død, bevarer han en plads for hende i sit hjerte. Det var noget hans far vidste og ni år efter Olives [hans mors] død skrev Andrew i et eksemplar af Den kostelige Perle, som var en gave: „Den 25. jan. 1915. Til Spencer Woolley Kimball fra Anton Kimball og Olive Woolley Kimball." Spencer satte et billede af sin kære mor inden i bogen.

„Min mor var fejlfri," skrev Spencer [engang]. „Hun var en hellig kvinde . . . et forbillede på fuldkommenhed. Hvem," spurgte han, „kan nogen sinde nævne en dyd som hun ikke var i besiddelse af?" Hun så hellig ud „når lyset skinnede gennem hendes lyse, rødlige hår og dannede en glorie". Spencer var ikke ret gammel da hun døde og han voksede op med mindet om hende som hun så ud da han var 11 år. □

Julekrybbe

Bemærk: Tegningerne kan gøres større og farves, så børnene kan bruge dem i en enkel lille teaterforestilling til en familiehjemmeaften. Mindre børn kan farve dem, klippe dem ud og lave en julekrybbe i forbindelse med et fælles projekt.

es gudsdyrkelse og tjente menneskeheden.

Jesus har ikke været undtaget dette, for hans prædikener og undervisning viser stor kendskab til loven, profeterne og skrifterne. I evangelierne kan vi læse at han ofte kom til synagogerne på sabbatsdagene for at udlægge skrifterne eller for at påpege fejlene i den jødiske tro eller jødernes måde at gøre tingene på. [Se Luk. 4:16-21]. Jesu apostle var naturligvis med ham ved disse besøg og det ville have været naturligt for dem og deres tilhængere fortsat at komme i synagogerne. Lukas skriver at dengang missionærerne drog udenfor Palæstinas grænser besøgte de synagogerne på sabbaten og prædikede for jøderne om Jesu død og opstandelse når de fik tilladelse til det. [Se Ap. G. 13:5, 14; 14:1; 17:1-2].

Eftersom de kristnes tro gik videre end jødernes måtte man forvente at de kristne ændrede deres gudsdyrkelse indtil den til sidst var helt i uoverensstemmelse med den der foregik i synagogen. Udover at dyrke Gud Faderen og udlægge skrifterne i al almindelighed for både kristne og jøder, indførte de kristne for eksempel fem nye ting i forbindelse med gudsdyrkelsen på sabbaten: [1] tilbedelse af den opstandne og himmelfarne Kristus, [2] minde om Herrens nadver, [3] at kvinder og børn såvel som mænd deltog i gudstjenester, [4] forsamlingsang af „hymner og åndelige sange“ [Ef. 5:19], [5] mundtlige vidnesbyrd båret af medlemmer om det de havde set og hørt om Jesus. [T. E. Lyon, *Apostasy to Restoration*, Course of Study for Melchizedek Priesthood Quorums, 1960, s. 34].

På et tidspunkt som ikke er nævnt i Det nye Testamente har den kristne kirke ændret sin helligdag fra at være jødernes lørdags sabbatsdag til søndagen, den første dag i ugen. Det var måske en gradvis ændring og ikke noget der skete overalt på samme tid i henhold til apostoliske direktiver. Det var dog naturligt at de hellige følte at den dag Kristus opstod fra de døde var mere betydningsfuld end lørdagen, efterhånden som deres forståelse for forsoningen og opstandelsen tiltog. Derpå har de også frivilligt ønsket at udskille sig fra jøderne, især efter de blev udvist at synagogerne som „kætere“. En anden reel mulighed er at sabbatens ændring til søndag kom som følge af en direkte befaling fra Herren.

Vi må huske på at det ikke var alle mennesker i disse første århundreder der kunne holde en ugentlig hviledag. Den romerske regering havde indrømmet jøderne tilladelsen til at hvile på deres sabbatsdag. [De kristne blev ikke indrømmet dette privilegium før kejser Konstantin dekreterede dette i år 321 efter Kristus]. Og det var endda kun byboerne der fik dette privilegium.

Dette forklarer måske hvorfor de første hellige fortsatte deres tilhørsforhold til jødernes offentlige gudsdyrkelse. På den måde kunne de nyde glæde af jødernes hviledag. Udover det formålstjenlige deri, var der spørgsmålet om samvittigheden. De har måske syntes at de var bedre jøder end dem der nægtede at acceptere Jesus som deres Mester og at de derfor var berettigede til dette særlige privilegium som romerne havde givet jøderne.

De kristne helliges tempelbesøg

Ligesom de kristne jøder tilsyneladende har udviklet deres gudsdyrkelse på sabbaten ud fra jødernes gudsdyrkelse, således har de også udviklet deres indstilling til templet. I Apostlenes Gerninger kan vi se at de kristne, både ledere og medlemmer, tog til templet i Jerusalem efter pinsefestens dag, næsten som de havde gjort det før Kristi død. I skrifterne er der også bevis på at denne praksis fortsatte mindst i 25 år herefter. Paulus var f. eks. én af dem der blev arresteret mens han deltog i jødernes ceremonier på tempelpladsen. [Se Ap. G. 20:26-33]. En af grundene til de kristne jøders fortsatte besøg på tempelpladsen var at de hellige betragtede sig som de sande israelere ifølge profetien og skrifterne. De troede at Messias var kommet og at de alene havde accepteret ham. De jøder som havde afvist og korsfæstet Jesus havde derfor mistet deres status som medlemmer af det profeterede Israel, og således forfejlet deres ret til at være blandt Guds udvalgte folk. De hellige troede, eftersom de havde arvet de løfter som var givet Abraham ifølge pagterne, at templets helligdom og den omliggende plads retmæssigt var deres, hvor de kunne dyrke Gud. Jøderne, som naturligtvis styrede templet, havde ikke i sinde at overlade templet til tilhængerne af en mand som de havde fornægtet, derfor måtte de kristne stille sig tilfredse med templets ydergård, mens tempelmyndighederne fortsatte deres traditionelle ceremonier og ofre, som de kristne ikke længere troede var virkningsfulde.

Den anden grund til at de kristne fortsat benyttede templet var at det frembød et bekvemt mødested, som dækkede omkring 14 ha, og var et åbent område hvor en masse mennesker med forskellig tro fra forskellige lande kunne samles til gudsdyrkelse, sightseeing, ja oven i købet i forretningsøjemed. [Se Matt. 21:12]. Vi må huske på at dette tempel blev benyttet af frafaldne jøder, som kun havde det levitiske præstedømme. Skønt templet var smukt og kostbart var det ikke så stort eftersom det ikke var bygget til at huse forsamlinger der skulle indgå ordinanser, men som et symbol på Guds historiske nærværelse i Israel. Kun et begrænset antal levitpræster havde tilladelse til at komme i templet, mens det var forbudt andre stammer samt alle kvinder at sætte foden indenfor. Op til stentemplet var der værelser beregnet til præsterne og der var en stor hal hvor Sanhedrinet kunne afholde møder og hvor der var kontorer for de ledere der af romerne havde fået myndighed til at udøve jurisdiktion over jøderne i hele verden. Disse bygninger lå indenfor tempelmuren med porte til at beskytte helligdommen mod vanhelligelse i tilfælde af optøjer. Uden for disse mure lå den israelitiske forgård, hvorfra de jødiske mænd kunne se præsterne udføre deres daglige ofre på de høje udendørsaltre øst for templet. Bag dette område lå de isralitiske kvinders gård; de måtte ikke komme templet så nær som mændene. Bag kvindernes gård lå den yderste og størstedelen af tempelpladsen, kendt som hedningernes gård. [Denne plads var åben for offentligheden i lighed med tempelpladsen i Salt Lake

City, selv om der der er bygget et indre hegn der omslutter selve templet]. Herodes havde importeret marmorsøjler fra Grækenland til at smykke grænserne til den ydre gård, som var hedningernes, og de var rejst i dobbelte rækker på tre sider af tempelpladsen. På den fjerde side lå kongehallen, en søjlegang der rummede 162

offentlige møder og diskussioner. Det er nemt at se hvorfor tempellerne følte sig provokerede af denne gruppe som de betragtede som „kætterske“ og som havde overtaget denne store hal på tempelpladsen og forkyndte lærdomme der især fordømte de jødiske ledere, og den jødiske nation i al almindelighed.

På et tidspunkt . . .
ændrede den kristne kirke
sin helligdag fra lørdags
sabbatsdag til søndag -
ugens første dag.

---

korintiske søjler i fire rækker, noget der lignede dem i det store hedenske tempel i Karnak i Ægypten. Nogle myndigheder mener at det, ligesom mange græske og romerske templer var dækket med et tag af libanesisk ceder for at beskytte det mod sol og regn og den lejlighedsvis sne. I adskillige skriftsteder kaldes den Salomons søjlegang. [Se Ap. G. 3:11, 5:12; Joh. 10:23].

I Lukas' beretning antydes at de hellige, som havde oprettet fælleseje ikke var forpligtet til at arbejde hver dag, hvorfor de i stedet samledes i denne søjlegang, der lå et stykke fra selve templet, for at afholde møder. Her gav Peter, de andre apostle og muligvis dem der stod for uddelingen af mad, deres instruktioner. Det ser ud som om Salomons søjlegang har tjent det samme formål som de græske og romerske forum, hvor der blev afholdt

---

Kristendommen udbredes til samaritanerne

Skønt den første store gruppe omvendte kom fra det jødiske samfund, virkede kirkens verdensomspændende sandheder snart tiltrækkende på andre grupper. Den første gruppe mennesker der som helhed var modtagelige synes at være samaritanerne, hvis oprindelse dateres tilbage til det ottende århundrede før Kristus, da tusindvis af israelitiske mænd blev deporteret til Assyrien. Disse mænd blev erstattet af hedninger fra andre lande som giftede sig med de israelitiske kvinder og de antog stort set deres hustruers religion samtidig med at de dyrkede deres afgud, Baal. [Se 2 Kong. 17:24-33]. Jøderne på Jesu tid betragtede dem som frafaldne israelitter. Men da samaritanerne accepterede Det gamle Testamente og mange af jødernes overleverede traditioner blev de ikke betragtet som hedninger, men som mennesker med en degenereret og korrupt religion.

Mattæus skriver at Jesus mens han levede gav sine apostle befaling om ikke at prædike for hedninger eller samaritanerne [se Matt. 10:5] og der står ingen steder noget om at Jesus døbte nogen af dem. Mange af sama-

ritanerne havde dog antaget Jesus som deres Messias og Filip rejste til Samaria, formodentlig efter De Tolvs påbud [se Joh. 4:39-42], hvor han fik utallige til at omvende sig.

Peter og Johannes, der hørte om hans succes, tog til Samaria og hjalp med at bekræfte dem som medlemmer af kirken [Ap. G. 8:5-8, 14-25]. Den kendsgerning at de ærkeortodokse, som Filip, Peter og Johannes var, ikke tøvede med at acceptere samaritanere som medlemmer af kirken, viser at de ikke betragtede dem som hedninger.

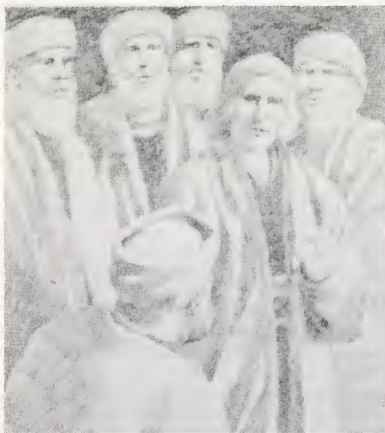
De første ikke-jøder fik adgang til kirken

Evangeliet, som fik stadig større udbredelse, udgik fra jøderne og de

frafaldne jøder - samaritanere - til hedningerne. Dette er skildret i den spændende beretning om Kornelius. I den forekommer Herrens åbenbaring til kirkens præsident, hvor han formelt godkendes og bemyndiges til at overbringe hedningerne evangeliet.

Kornelius, der var en romersk høvedsmand, var stationeret i Kæsarea. Han var en hengiven tilbeder af den jødiske Gud og gavmild overfor de fattige jøder. Beskrivelsen i Ap. G. 10:1-2 viser at han undersøgte jødedommen. Mens han bad om vejledning - måske fordi han har tænkt på at omvende sig til jødedommen - viste en engel sig for ham og bad ham sende bud til Joppe, der lå 56 km mod syd ved kysten og bede Peter besøge ham.

Peter, der havde modtaget en allegorisk åbenbaring hvori han fik instruk-

Mange af samaritanerne havde antaget Jesus som deres Messias og Filip rejste til Samaria, hvor han fik utallige til at omvende sig.

tioner om at modtage indbydelsen, rejste nordpå mod Kæsarea sammen med nogle kristne jøder fra Joppe. Kornelius fortalte Peter om sin oplevelse med englen der besøgte ham og bad Peter give hans slægtninge og nærmeste venner det lovede budskab. Helligånden vidnede i den grad for Peter at han ikke længere kunne nægte at Kristus havde åbnet døren til ikke-jødernes kristne medlemskab og han døbte dem. [Se Ap. G. 10:44-48].

Da Peter var kommet tilbage til Jerusalem og havde fortalt om sit syn og Helligåndens udgydelse til hedningerne, sagde de kristne jøder forbavset: „Så har Gud altså også givet hedningerne omvendelsen til liv.“ [Ap. G. 11:18]. Dette var de første hedninger der fik adgang til den kristne kirke og døren til den verdensomspændende udbredelse af kristendommen var blevet åbnet, idet Paulus blev „hedningernes apostel“, og ordineret til at lede arbejdet.

Den voksende organisation

Det tyvende århundredes kirkemedlemmer må ikke forsøge at drage nøjagtige paralleller mellem enhver begivenhed i bibelhistorien og det der foregår i Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Det ville være bedre at sammenligne den tidlige kristne kirkes organisation og udlægning af præstedømmet med kirken i dens tidlige periode af denne uddeling fra 1830 til 1850, hvor præstedømmet påtog sig forskellige ansvar før der var organiseret kvorummer som vi kender dem i dag. Personer fik tildelt opgaver

der senere kun blev tildelt apostlene, før der fandtes et Tolv apostles Kvorum.

Dette kan måske hjælpe os til at forstå de spredte beretninger om en mand der hed Agabus, der er nævnt to gange [se Ap. G. 11:28 og 21:10] som værende profet. Han kan have været en halvfjerdser eller en anden kirkeleder. Man kender intet til ham eller hans forhold til apostlene, eftersom Lukas ingen detaljer giver. På samme måde nævner Lukas at Philip, der boede i Kæsarea, havde fire døtre „med profetisk gave“. [Se Ap. G. 21:9]. Lukas skriver intet om disse kvinders profetier, ej heller hvordan man så på dem - selv om Agabus' profeti om Paulus' tilfangetagelse af romerne tilsyneladende var nøjagtig. [Se Ap. G. 21:11]. Vi ved ikke noget om hvilken stilling de havde eller hvad deres arbejde var. Det må blot formodes at nogle mennesker var begavede med åndelig indsigt.

Lukas' beretning fastholder nogle glimt af en kirke i udvikling, hvad det ville sige at blive kristen, bevægelsen fra en jødisk religion til en verdensomspændende kirke. Den blev ligesom i vore dage styret af menneskelige væsener, der fik inspiration fra det høje og blev motiverede af deres brændende vidnesbyrd om Jesus. De blev ligesom os antaget ved at overføre evangeliets principper til handling på det tidspunkt og på det sted i verden hvor de befandt sig. □

ET LØFTE DER BLEV HOLDT

Lea Siiskonen

Idet jeg så ned på den blege, sovende drengs ansigt - og bemærkede skyggerne fra hans mørke, buede øjenlåg og den strålende, sorte hårtjavs på den hvide hospitalspude - følte jeg mig fuldstændig følelsesmæssigt udmattet. Den strenge nattevagt gennem tre uger ved drengens seng var endt med sejr. Spændingen havde fortaget sig og frygten havde sluppet sit tag i mig. Jeg kunne ikke engang føle taknemlighed - i det mindste ikke lige nu. Jeg havde fuldstændig glemt mig selv i kampen for min femårige søns liv. Jeg havde udøst al min styrke ved at stirre, berøre og hviske, for at trygle ham tilbage til livet med min kærlighed.

Jeg rørte han skind - jeg var nødt til at gå. Klokken var 22 da jeg forsigtigt lukkede døren bag mig. I omklædningsværelset tog jeg hospitalskitlen af og vaskede mine hænder. De var tørre og ru på grund af desinfektionssvæske. Idet jeg gik kiggede jeg gennem observationsruden ind på mit sovende barn. Hvor var han dog smuk. Han var blevet indlagt på hospitalet til observation for blindtarmsbetændelse, men undersøgelserne viste at han havde en alvorlig maveinfektion samt lungebetændelse - en meget faretruende kombination, sagde lægerne. Men nu var der sket et mirakel ved hjælp af en barmhjertig, kærlig Fader i

Himlen, en præstedømmevelsignelse som var givet af hans jordiske far samt mange menneskers bønner - både kirkemedlemmers og ikke-medlemmers - og dygtig lægeomsorg.

Det var koldt og mørkt udenfor. Den temperamentsfulde blæst lod den fine sne fyge ude af stand til at afgøre om den ville danne snedriver eller et blødt tæppe. Efteråret var blevet til vinter uden at jeg havde lagt mærke til det. Bussen, som jeg skulle hjem med standsede forsigtigt ved stoppestedet. „Han når at komme hjem til jul,” tænkte jeg, da jeg steg på bussen. Vores søn ville komme hjem til jul - nøjagtigt som han havde gjort det én gang før. Var det virkelig fem år siden? Jeg husker det forunderlige forår. Jeg havde en eller anden fornemmelse af at vi skulle velsignes med et barn. Jeg havde betroet min mand at det ville blive en dreng. Min fornuft, sammen med lægens undersøgelser og ti års barnløshed i ægteskabet sagde mig, at dette ville være umuligt.

Vi tænkte af og til på at adoptere et barn. Men vi vidste at adoption var en meget indviklet affære. Ægtepar som var interesseret i at adoptere et barn måtte vente i årevis og ofte forgæves. Vi havde også hørt at visse myndigheder i Finland var imod at mormoner adopterede børn [senere opdagede vi at vores mormonlevevis blev betragtet

positivt af adoptionsmyndigheder]. Men efterhånden som tiden gik og trods alle beviserne på det modsatte, blomstrede det svage håb om familieførøgelse og blev til en ændret sikkerhed. Jeg tænkte så meget på at få et barn, at jeg næsten også fik min mand til at tro på det. Vi talte tit om „vores“ lille dreng. Han blev så virkelig for mig at jeg engang så ham i en drøm. En anden nat drømte jeg at jeg greb et barn i mine arme og løb fra én eller anden eller ét eller andet. Mens jeg flygtede gennem haver og klatrede over stakitter, så jeg mig hele tiden over skulderen og fik øje på en sigøjner som var klædt i folkedragt og som fulgte efter mig. Pludselig kom jeg til en flod som jeg vidste at jeg skulle over. Jeg hoppede i floden og vandet gik mig til taljen, men efterhånden som jeg masede mig fremad blev vandet dybere og det gik mig til sidst over hovedet. Jeg kæmpede mig fremad mens jeg holdt mit barns hoved oven vande. Jeg sagde hele tiden til mig selv: „Jeg skal redde dette barn. Jeg skal redde dette barn.“ Til sidst nåede jeg den anden bred, rystet og udmattet, men jeg vidste at vi var i sikkerhed.

Den sommer rejste min mand og jeg til Schweiz. Vi var blevet døbt et par år tidligere, og vi skulle nu til templet i Schweiz for at få vort ægteskab beseglet. Under vort ophold der fortalte jeg én af tempeltjenerne om det stærke ønske jeg havde om at få et barn. Han tilskyndede os til at faste og bede om Herrens hjælp. Vi bad meget i vor familie, men vi havde aldrig bedt om det eneste der virkelig optog vore tanker og bekymrede os.

Resten af den sommer og langt ind i

efteråret tænkte jeg mange gange på det råd vi havde fået. Jeg ved ikke hvad der afholdt mig fra at tage dette skridt. Måske var jeg bange for at Herren ikke ville svare mig eller at hans svar ikke blev som jeg ønskede det. Til sidst blev jeg klar over at det var det eneste jeg havde at gøre.

Jeg begyndte at faste om eftermiddagen, mandag den 11. december. Den næste dag tog jeg som sædvanligt på arbejde og selv om jeg syntes at det var en ganske almindelig dag, var den alligevel utrolig for mig. Jeg var fyldt med en indre glæde. Det var som om jeg svævede afsted i stedet for at gå. Jeg har aldrig set så levende farver som jeg gjorde netop den dag. Jeg elskede alle mennesker, og havde lyst til at omfavne enhver jeg mødte. Den dag syntes jeg at jeg forstod det skriftsted hvor der står: „Så din faste må være fuldkommen, eller med andre ord, at din glæde må være fuldkommen.“ [L&P 59:13].

Jeg vidste stadig ikke hvad Herren forventede af mig, men mit glade hjerte gav mig følgende budskab: „Jeg er parat til at gøre hvad som helst du ønsker af mig.“

Denne skønne dag nærmede sig sin afslutning, og da jeg kom hjem var tiden inde til at slutte min faste. Lige som jeg satte mig til middagsbordet sammen med min mand ringede telefonen. Jeg skyndte mig at tage den og hørte en kvinde fortælle mig at hun var medlem af kirken og boede i nabo-byen. Jeg kendte hendes navn og huskede at hun arbejdede i socialforvaltningen. Hun sagde at hun havde en særlig grund til at ringe og foreslog at jeg tog en stol og satte mig for at høre hvad hun havde at sige. Jeg

havde ingen stol i nærheden af telefonen, så jeg bad hende sige hvad hun ville, men jeg ville ønske at jeg havde kunnet nå en stol. Jeg blev nærmest lamslået og mit hjerte svævede da hun sagde: „Kunne I tænke jer at få en lille dreng? Vi er på udkik efter et passende

hjem og tænkte på jer. Det er en sigøjnerdreng på et halvt år.” Til min forbløffelse hørte jeg mig selv ganske roligt sige: „Det er så betydningsfuldt at jeg er nødt til at tale med min mand og ringe tilbage.” Samtalen med min mand varede ca.

en time, hvorpå jeg ivrigt ringede og gav et bekræftende svar. Den næste dag besøgte vi børnehjemmet hvor barnet var anbragt. Vi satte os i besøgsværelset og ventede på at vores lille dreng skulle ankomme. Børnehjemmets plejemor var gået ud for at hente ham. Det var som om tiden var gået i stå og alt omkring os var stille forventning. Så begyndte vi på afstand at kunne høre den blide raslen, som bittesmå klokker. Da døren gik op kom lyden nærmere og jeg blev klar over at den kom fra en rangle i barnets hånd. [Lige fra dette øjeblik har jeg syntes at ringlen fra småbitte klokker har lydt som himmelsk musik]. Jeg kunne ikke tro på det jeg så, da jeg så ned på det nye menneske i mit liv. Disse store og alvorlige øjne, indrammet af mørke, skulderlange krøller, overraskede mig. Det ligner slet ikke et lille baby-ansigt, tænkte jeg. Hans øjne ser ud til at betragte mig med 1000 års visdom - mørke, alvorlige og ransagende.

Plejemoderen rakte mig barnet. Det var vores første, tøvende kontakt. Tankerne svirrede rundt i mit hoved: Han er vores søn, vort barn, min søn, min hjerne udforskede og legede med disse mærkelige og spændende ord. Idet jeg rakte ham til min mand, så drengen op og rakte ud for at berøre min mands hage med en undersøgende finger. Der skete et mirakel - på drengens læber og i hans øjne sås antydningen af et smil, som afspejlede sig på min mands ansigt og sank dybt i mit hjerte hvor det ville blive husket i al evighed som en kostbar skat.

I dette øjeblik var der noget som fik en ende og noget andet som begyndte. Den første spæde forbindelse blev

dannet. Nej, nej, det var i virkeligheden ikke den første forbindelse, men snarere den fysiske tilkendegivelse af et forhold der havde eksisteret længe før vi kom sammen i dette rolige værelse.

Efter vores første møde fik vi tre dage til derhjemme fysisk at forberede vores barns ankomst. Vi var allerede mentalt og følelsesmæssigt forberedt. Den følgende søndag, den 17. december kom vort barn hjem til jul.

Bussens rumlen fik mig hurtigt bort fra mine dagdrømmerier og tilbage til virkeligheden. Jeg var så opslugt af mine tanker at jeg havde glemt hvor jeg var. Havde jeg passeret mit stoppested? Jeg kiggede ud af vinduet i den mørke aften og så lysene i en kendt bygning. Jeg skulle af ved næste stoppested.

På hjemvejen i snevejret fyldtes jeg med en varm taknemlighed. I dette øjeblik fik mit hjerte atter bekræftet at min himmelske Fader havde vejledt mig til at få opfyldt mine ønsker. Jeg vidste at han til stadighed ville være mig en kilde til styrke gennem alle mit livs prøvelser. Hans kærlige arm ville lede mig og min familie indtil hans nærhed i vort himmelske hjem. □

Bror og søster Siiskonen er medlemmer af Tampere ward i Helsingfors staven i Finland. De var plejeforældre for barnet i ca. to år før de rigtige forældre lod Siiskonen adoptere barnet som deres eget.

„OG NÅR DU EN GANG OMVENDER DIG”

Janet Brigham

Hun havde været omvendt i ca. 3 år - var for nylig kommet fra sin mission og var aldrig lykkeligere end når hun kunne inspirere andre ved hjælp af sin omvendelseshistorie. Da jeg læste hendes nydeligt maskinskrevne historie, som var skrevet på opfordring af missionspræsidentens hustru, fyldtes jeg med ærefrygt. Jeg var også en lille smule misundelig. Hendes vidnesbyrd havde udviklet sig stærkt efterhånden som hun studerede Mormons Bog, underviste i evangeliet og søgte åndelig bekræftelse på sandheden. Hun havde ikke set engle, men hun havde oplevet små mirakler. Herren havde påvirket hendes liv. Hun havde til gengæld også påvirket mit liv ved at lade mig læse hendes historie. Jeg var opdraget i kirken, og beundrede de omvendtes begejstring. Sådanne oplevelser som dine, sagde jeg til hende, burde virke gensidigt forpligtende. „Derfor synes jeg at jeg burde give dig ét eller andet af lige så stor værdi til gengæld,” sagde jeg. „Men jeg ved ikke hvad det skal være.” Hun afslog taktfuldt at læse mine digte. [„Jeg læser aldrig digte,” sagde hun]. „Hvorfor skriver du ikke din egen omvendelseshistorie?” foreslog hun. „Men jeg er født i kirken.” „Det er ingen undskyldning. Er du da ikke omvendt?”

Den aften satte jeg mig ned for at begynde - med tvivl i mit hjerte. Jeg læste atter hendes historie og syntes det var håbløst nogen sinde at kunne samle en omvendelseshistorie fra mit liv, der havde bestået af møder og i at give lektier i søndagsskolen. Min omvendelse stod ikke så tydeligt, men jeg havde selvfølgelig stof til den - jeg havde skrevet dagbøger i flere år. Men havde jeg en omvendelseshistorie? Jeg gennemgik mine mindebøger og så at jeg altid havde været opmærksom på kirken i mit liv. Mine forfædre var blevet døbt i England, i gengivelsens første årtier, og siden var de gået over sletterne til Utah. Jeg havde bare været mormon altid.

Det var således jeg besluttede mig at påbegynde min historie: *Jeg har altid været mormon*. Jeg fortalte om min opvækst i kirken, hvordan jeg kom til popcornfester i primary, hvordan jeg sang solo og fortalte mine venner om kirken. Jeg fortalte at ingen behøvede at fortælle mig hvornår min bedstemor var død, fordi jeg i mit 8-årig hjerte følte da det skete. Jeg fortalte hvordan alle vore slægtninge og tilsyneladende halvdelen af byen var forsamlet til begravelse i Rexburg i Idaho, i 4. wards kirkebygning.

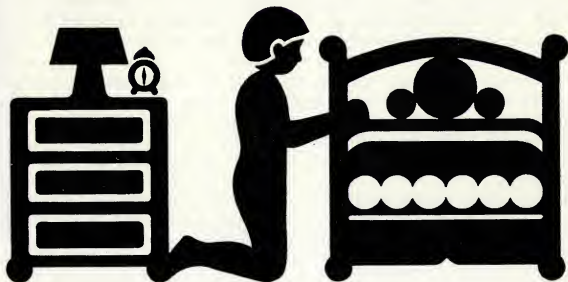
Mens jeg opfriskede minder dukkede der noget op i min bevidsthed: Jeg havde som barn lært evangeliet at

kende ved at efterleve det. Familie og lærere havde lært mig at søge Herren for at få styrke. Jeg havde bedt siden jeg var barn. Det virkede ironisk fordi jeg i min ungdom spekulerede på om mine bønner blev bedt rigtigt og om de var virkningsfulde. Andre mennesker fortalte om dramatiske svar på bønner og hvordan de i lange tider havde tryglet Herren. I modsætning hertil var mine bønner enkle, korte og somme tider blot krav der holdt sig til sagen. Men alligevel kunne jeg ved at gennemgå mine mindebøger og ransage min hukommelse se at jeg altid havde bedt og at mine bønner altid havde været oprigtige. Jeg bad da min bedstemor døde. Dengang jeg mistede herredømmet over en hest, mens jeg var ude at ride, bad jeg. Dengang jeg var bange for at ingen ville danse med mig bad jeg. Da jeg var alt for nervøs til at spille klaver offentligt bad jeg. Selv om ikke alle bønner blev besvaret omgående, så blev de alle besvaret.

Jeg indså at det var blevet et livsmønster for mig at søge Herren for at få styrke og at jeg havde gjort det siden jeg var ganske lille. Jeg opdagede at

jeg havde en styrke som jeg før havde betvivlet, og jeg indså Herrens indflydelse i mit liv som aldrig nogen sinde før.

Mens jeg skrev om mit stærke engagement i kirken som 16-18-årig, mindedes jeg hvordan mange af mine venner ønskede at vide hvorfor mit liv var anderledes end deres. Hvorfor tilbragte jeg så megen tid i kirken? Hvorfor var mormonbørn så nær knyttet til hinanden? Hvad skete der i de religionstimer vi havde kl. 6:30 om morgenen? Jeg fortalte nogle af mine venner om evangeliet. En af mine veninder og hendes familie blev døbt et par uger efter at jeg, en aften da vi sad rundt om deres køkkenbord efter en rejse med skoleorkestret, frygtssomt havde spurgt dem: „Hvad kender I til mormonkirken?“. En anden ven fik et vidnesbyrd om Mormons Bog, men havde i 15-års alderen ikke tro nok til at blive døbt. Andre venner kom med til Unge Pigers møder og til bal i kirken sammen med mig. En ung mand jeg mødte ved journalisthøjskolens konference tilsluttede sig kirken efter at vi havde skrevet filosofisk sammen i tre år. Jeg havde ikke omvendt ham, men

jeg havde præsenteret sandheden for ham og han havde genkendt den.

Før jeg gennemgik disse begivenheder i min mindebog og skrev dem ned i min omvendelseshistorie havde jeg spekuleret på om jeg havde evner til at være et effektivt medlem-missionær. „Ethvert medlem en missionær“ havde runget skyldbevidst i mine ører gennem mange år. Nu kunne jeg indse at jeg *var* missionær - på min egen måde, overfor min egne venner. Nu har denne bevidsthed givet mig selvtillid til fortsat, åbent at dele evangeliet med andre, og gøre det med glæde.

Jeg skrev om tidspunkter hvor jeg havde søgt Herrens hjælp gennem hans tjenere. Jeg skrev om hvor stor pris jeg især satte på én biskop, om velsignelsen ved at kende værdige mænd der betragtede sig som „alles tjenere“ [L&P 50:26]. Jeg have glemt disse mænd og deres ledelses inspiration. Jeg havde glemt at jeg af dem fik min første motivering til at studere skrifterne, lige til Herrens ord blev et forbillede for mine tanker.

Jeg skrev om en morgen på Brigham Young universitetet, hvor en følelse vågnede i mig om behovet for at vide at der var et formål med mit liv. Jeg bad til at et medlem af De tolv apostles Kvorum, som talte til en hengiven forsamling den morgen, ville sige de ord der kunne lede og motivere mig. Min bøn blev unægteligt besvaret nogle timer senere. Denne hændelse havde jeg heller ikke tænkt over i nogen tid.

Gennem disse begivenheder vidste jeg at Herren havde indflydelse i mit liv. Men mit videbegær havde fået mig til at undervurdere min evne til at

efterleve min religion med succes. Ved at skrive min omvendelseshistorie - i alt 8 maskinskrevne sider - kom jeg til at sætte større pris på mig selv. Ved at læse min mindebog og nedskrive min historie lærte jeg at forstå mig selv bedre, og jeg kunne tydeligere se min udvikling. Jeg opdagede at selv om jeg endnu ikke helt forstod eller accepterede alle evangeliets principper, så accepterede jeg alligevel Herren. Jeg skrev: *Fordi jeg havde lært at bede som barn - hvad jeg havde lært af min bedstemor, min mor og af de utallige lærere i kirken - havde jeg opnået en tro på bøn som hjalp mig igennem perioder med tvivl. Jeg husker at jeg som barn bad når jeg var i yderste nød.* Men siden jeg er begyndt at nedskrive min egen historie i kirken har det været til endnu større gavn for mig. „Og når du en gang omvender dig,” skrev Lukas, „da styrk dine brødre.“ [Luk. 22:32]. Den ven som i første omgang viste mig sin omvendelseshistorie fik en kopi af min historie. [„Den var vældig god,” sagde hun. „Du vidste ikke at du kunne nedskrive den, vel?”] Jeg har velovervejet givet den til endnu et par venner siden dengang, når vi har udvekslet oplevelser og forsøgt at opmuntre hinanden. Jeg viser den til venner som ikke er medlemmer og som ønsker at lære mere om evangeliet. Jeg viser den ikke til alle og enhver - der er alt for meget i den der er helt privat. De venner jeg har vist den til har fået styrke og det har styrket mig. Og nu hvor jeg har nedskrevet min omvendelseshistorie, underskrevet den og skrevet dato på den, er jeg ikke blot blevet styrket - jeg er en omvendt. □

FØR KALDELSEN

Nogle missionspræsidenter giver råd om hvordan man forbereder sig til en fuldtidsmission

David R. Mickel

Glæden udstråler fra et missions-hjem når der ankommer nye ældster og søstre. De nyankomne er ivrige og missionens personale er begejstret ved tanken om at kunne hjælpe de nyankomne til hurtigt at tilpasse sig omgivelserne hvor man hele tiden arbejder med at forkynde evangeliet. Missionspræsidenten er ivrig efter at forsikre enhver missionær om at de ved at tjene Herren vil få en oplevelse der fuldtud betaler sig.

Missionspræsidenten afholder personlige interview med de nye ældster og søstre og finder hurtigt ud af at nogle er ivrige, nogle bekymrede, nogle generte, nogle stolte - men at de allesammen er nysgerrige efter at finde ud af hvordan de bedst kan opfylde deres kaldelse. Efterhånden som de udvikler sig og lærer noget mere lykkes det næsten dem allesammen at blive gode missionærer.

Alligevel er der nogle missionærer der virker særligt velforberejede lige fra begyndelsen af deres mission. Hvis en præsident fik mulighed for at fortælle noget af det han lægger mærke til ved de mest effektive missionærer, hvad ville han så fortælle?

Samtaler med 5 præsidenter og tidligere præsidenter fra missioner rundt omkring i verden viser at mange af de

lykkeligste og mest vellykkede missionærer begynder forberedelsen til deres mission længe før de modtager brevet fra kirkens hovedsæde i Salt Lake City i deres postkasse. Vi har talt med præsident Roland R. Wright fra New Yorks mission i staten New York, med præsident Marion C. Robinson fra Montevideo missionen i Uruguay, med præsident Ben E. Lewis fra London missionen i England, med præsident Lindsay R. Curtis fra Oakland missionen i Californien og med præsident R. Dean Robinson fra Paris missionen i Frankrig. Vi bringer jer en sammenfatning af deres råd til dem som forventer at indtræde i Herrens tjeneste.

Er der særlige personlige egenskaber som unge mennesker, der har planer om at tage på en fuldtidsmission, burde forsøge at udvikle?

„De bør have et ønske om at tjene andre,” sagde præsident Lewis. „De bør udvikle en optimistisk og glad indstilling, og være i stand til at se det gode i folk fremfor deres fejl og fejltagelser. De er nødt til at være lydige imod Herrens bud uden at

forsøge at opponere imod reglerne. De må have et stærkt vidnesbyrd om Frelseren og bør bruge tid på at forberede sig så de ved hvad der står i skrifterne."

Præsident Dean Robinson udtrykker enighed i dette. „Mine dygtigste missionærer har tro på at Herren vil lede dem i deres arbejde hvis de vil sætte sig nogle mål. De nedkalder bogstavelig talt Himlens kræfter". Præsident Robinson sagde også at dygtige missionærer har lært at komme ud af det med deres kammerater og at undgå stridigheder samt at „de elsker at tale til deres Fader i Himlen og at gøre det ofte i dagens løb".

Præsident Lewis antyder også at ældster og søstre som udfører godt arbejde synes at have overvundet hjemve- „de ved hvordan man overvinder hjemve". Han sagde at somme tider hjælper en smule videregående uddannelse dem til „en bredere baggrund" for at forstå andre kulturer og mennesker, men at en videregående uddannelse ikke bør vælges på be-

kostning af en mission af den som har kvalificeret sig til kaldelsen.

Alle missionspræsidenterne var enige om at det er nødvendigt at være værdig. „Missionærerne må have levet et retfærdigt liv før de ankommer. De er nødt til at vide hvordan man bevarer herredømmet over sig selv. Deres sprog og personlige vaner må være hævet over al kritik," sagde præsident Lewis.

Hvad kan den, der forventer en missionsærkaldelse, ellers gøre for at være parat?

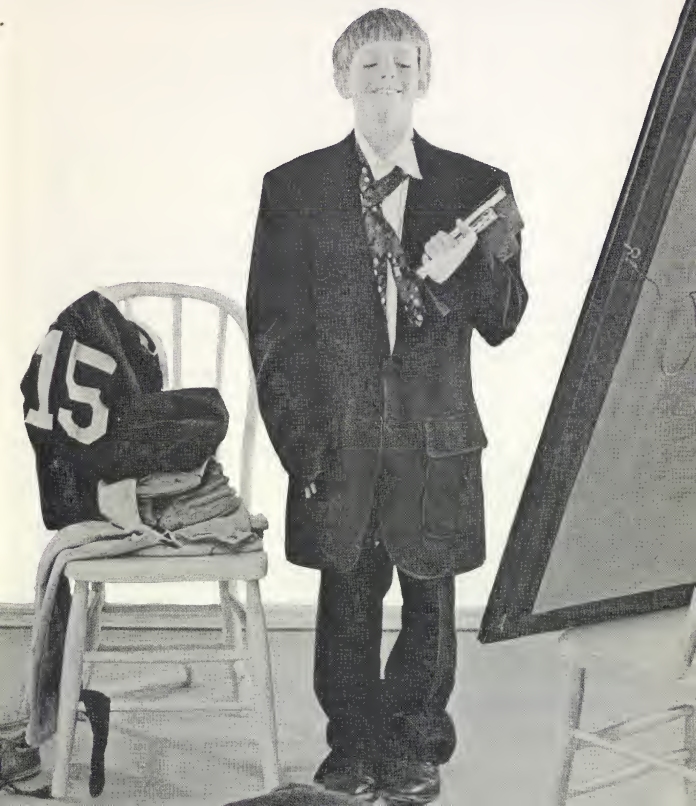
„Der er fem fundamentale områder og det er at lære lydighed, opofrelse, at arbejde hårdt, at bede og at udøve tro. Troen gør det umulige muligt og åbner lukkede sind og døre. Først når missionærerne har lært at forstå og at vandre i tro, vil de kunne arbejde effektivt," sagde præsident Dean Robinson.

„De er nødt til at indse at en mission betyder en masse hårdt arbejde!" sagde præsident Curtis. „De bør forsøge at opnå erfaring i at undervise, og få en forståelse for Åndens natur. Nogle unge mennesker er overbevist om at de ikke har noget vidnesbyrd når de i virkeligheden har det, men at det blot er et lille et, som der må gøres et stykke arbejde for at udvikle."

Præsident Marion Robinson bemærkede at missionærer har brug for kendskab til skrifterne og hvordan man studerer dem. Og præsident Lewis tilsluttede sig dette synspunkt. „De bør have læst Mormons Bog og

sat dens sandhed på prøve," sagde han. „De er nødt til at lære at studere og de må kunne læse, skrive og stave flydende. De må også være opmærksomme på hvad Helligånden er, hvordan den arbejder og hvordan man modtager et åndeligt vidnesbyrd."

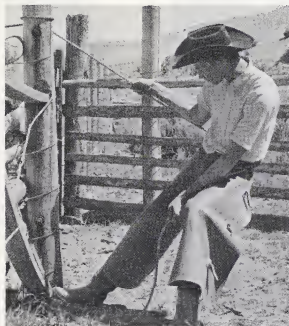
Han sagde at den bedste måde hvorpå man forbereder sig til at bære sit vidnesbyrd i missionsmarken er at bære det når som helst man kan. Han råder også fremtidige missionærer „til allerede nu at lære at indgå forpligtelser og holde dem".

Præsident Curtis minder fremtidige missionærer om at de også må overveje at være fysisk og følelsesmæssigt forberedt. „Dem der er overvægtige bør tabe sig, så de er nede på normal vægt før de kommer ud i missionsmarken,” sagde han. „Alle kommende missionærerne bør arbejde med deres vaner og manerer, deres personlige udseende, personlige pleje og påklædningsvaner. Ethvert følelsesmæssigt problem bør være løst før man forlader hjemmet.”

Og præsident Wright tilføjede at det er nødvendigt for missionærerne at have „en forståelse for betydningen af personlig retfærdighed, af selvdisciplin samt behovet for at være fuldstændig ærlig overfor sig selv og andre - specielt deres biskopper og stavspræsidenter”.

„I de sjældne tilfælde hvor en missionær ikke fuldtud har bekendt enhver af sine overtrædelser overfor sin biskop og omvendt sig, bringer han en byrde af uomvendte synder med sig i sin mission,” siger præsident Curtis.

En sådan syndebyrde gør det umuligt at følge Ånden, bære sit vidnesbyrd og have gode følelser for sig selv og således kommer arbejdet til at virke hårdere.

Hvad med økonomien?

„Jeg vil foreslå at forældre sætter sig ned sammen med deres søn eller datter og tilrettelægger et budget, så de har en klar forståelse af hvordan økonomien står og hvordan den skal klares før en missionær forlader sit hjem,” sagde præsident Curtis. Der findes tilgængelige oplysninger om hvor mange penge der er brug for hver måned og hvad der er den bedste måde at sende dem til missionærer på. Disse oplysninger står i et brev fra missionskontoret til missionærer. Præsident Lewis gav udtryk for en mening som deltes af alle fem præsidenter, da han sagde: „Begynd at arbejde og spare op med det samme og opret en missionsbankkonto, så du kan klare dig selv mest muligt på din mission. Dette gør en mission meget mere betydningsfuld.”

Hvordan kan de unge og deres forældre samarbejde under forberedelserne til en mission? Hvordan kan forældre og venner bedst opmuntre missionærerne i missionsmarken?

„Forældre bør anstrenge sig mere for at udvikle en følelse af tillid hos deres børn, idet de begynder at give dem råd

med hensyn til personlige venner og hjælper dem til at forstå de store velsignelser der kommer ved at leve et retfærdigt liv mens de endnu er i en meget ung alder," sagde præsident Wright. „Jeg har opdaget at mange unge mennesker aldrig har modtaget råd af deres forældre, fordi forældrene forventer at præstedømmelederne klarer denne opgave for dem."

„Jeg synes at alle forældre bør forstå hvad der kræves for at blive en dygtig missionær og derpå oplære deres børn derefter" sagde præsident Dean Robinson. „Forældre er nødt til hele tiden at arbejde på at undervise og opmuntre deres missionærer og lære dem lydighed."

„Foreslå missionæren at støtte sin kammerat og sine ledere. Foreslå dem at holde sig nær til medlemmerne. Hvis en missionær skriver at han har problemer med sin kammerat, bør de få ham til at vurdere sig selv i stedet for at give udtryk for enighed eller uenighed med det han siger og derpå foreslå hvordan han kan forbedre forholdet," sagde præsident Curtis.

„Forældrene bør gøre alt hvad de kan for at 'være på mission' sammen med deres søn eller datter [gennem breve] fremfor at 'bringe dem hjem', når de i virkeligheden ikke ønsker dem hjem," foreslog præsident Lewis. „Benyt ofte titlen 'ældste' og 'søster' for at minde missionærerne om deres kaldelse. Jeg ville ikke skrive mere end en gang om ugen, men skriv konsekvent hver uge. Bevar kærlighed og harmoni i hjemmet og giv disse ting videre til missionæren," sagde præsident Marion Robinson. „Jeg tror at en missionær til en vis grad har brug for at vide hvad der foregår derhjemme, men forældre-

ne bør ikke skrive detaljeret om alle deres vanskeligheder. Der er ikke noget der hjælper så godt som forældres [familiens] støtte."

„Lad være med at fortælle så meget om tingene derhjemme som om de ting der sker for missionæren, i missionærprogrammerne, med hans undersøgere og med hans arbejde i missionsmarken," tilråder præsident Curtis. „Det er ikke til nogen hjælp at fortælle om fisketure, skovture eller andet som familien har planlagt og som kan give missionæren hjemve. Skriv om det der sker i kirken, budskaber I har hørt til møderne og ideer til mere effektive missioneringsmetoder. Jeg vil råde forældre til ikke at ringe [undtagen i yderste nød og med missionspræsidentens godkendelse] eller at besøge deres missionærsøn eller datter i missionsmarken og i det hele taget lade deres missionær komme hjem når han/hun er afløst, fremfor at planlægge en rejse sammen."

Når alle foreberedelser er gjort hvad kan en missionær så gøre for at bevare en god indstilling efter ankomsten til missionsmarken?

„Vær lydig mod de små regler," sagde præsident Dean Robinson. „Aflæg almindelig dovenskab og undgå fristelsen til hele tiden at tænke på jer selv."

„Hvis en missionær har hjemve eller er forelsket, bliver han lettere mismo- dig," sagde præsident Lewis. „Kritik og fejlfinding kan også føre til mismod. Missionærerne må være villige til at ofre sig."

„En bestemt ældste jeg kendte havde sat sig som mål at han ville udføre arbejdet hver dag på en måde at han ved hver dags afslutning ikke havde noget at fortryde,” sagde præsident Wright. „Det var en ganske enkel retningslinje som han kunne følge og han blev virkelig en enestående missionær.”

Hvilke råd ville I give en ven eller veninde derhjemme?

„En veninde [eller ven] derhjemme kan gøre gavn eller det modsatte. En pige der giver sin støtte og insisterer på at hendes ven hele tiden tænker på sit arbejde, kan have en positiv indflydelse. Dem der skriver for ofte eller for kærlige breve, vil distrahere missionæren. Det hjælper ikke meget at have en veninde som fortæller en missionær hvor meget hun savner ham. Det er langt bedre hvis hun fortæller ham hvor stolt hun er af ham og af hans mission, viser sin interesse for hans undersøgere, dåb, kammerater og missioneringsprogrammer,” sagde præsident Curtis.

Præsident Marion Robinson sagde at en missionær somme tider har brug for at „gennemgå en prøve på hvad det vil sige at hellige sig selv arbejdet, og fuldtud koncentrere sig om arbejdet,” og at en sådan forpligtelse ofte er vanskelig når en missionær hele tiden bekymrer sig om én eller anden derhjemme.

Præsident Wright sagde at nyankomne i hans mission bliver bedt om at læse præsident Kimballs tale „Lås dit hjerte”. „Jeg har opdaget at missio-

nærerne stort set begrænser deres evner til at gå åndeligt fremad indtil de har lært at give hele deres hjerte til missioneringen. Det er vanskeligt at være fuldstændig forpligtet til en eller anden derhjemme og samtidig have tankerne henvendt på missionsmar-

ken," bemærkede præsident Wright. Præsidenterne var enige om at missionærerne udfører et bedre arbejde når de har lært selvdisciplin, uanset om nogen venter derhjemme eller ej. De skriver til deres familie hver uge og fra tid til anden til vennerne, de indser at de vil have masser af tid til at gå ud med piger efter deres mission, de afviser de dagdrømme som presser sig på og lader være med at bruge penge på „minder“, for at familien derhjemme kan vide hvor de er.

Hvilket råd ville I give unge piger som spekulerer på om de bør tage på mission?

„Lær at leve en disciplineret tilværelse, og opnå et åndeligt vidnesbyrd om evangeliets sandhed. Hvis I lærer at forstå evangeliet og hvilken stor indflydelse Helligånden kan have i jeres liv, vil I have en hjælpekilde at øse af og I vil være i stand til at modtage vejledning og forsikring om I skal hellige noget af jeres tid til en fuldtidsmission eller ej,” sagde præsident Wright.

„Profeten mindede os om at hvert medlem er en missionær, så mit råd er at hun bør forberede sig på en mission,” sagde præsident Lewis. „Men hvis hun ikke har mulighed for at komme på mission, men får mulighed for at gifte sig i stedet for og at blive viet i templet, så må hun betragte dette som sin vigtigste mission, i bevidstheden om at arbejdet i missionsmarken kan blive til virkelighed sammen med ægtemanden senere i livet”.

„Jeg vil gerne minde de unge piger om at de under forberedelserne til en mission i virkeligheden forbereder sig til ægteskab og at alle de ting de lærer ved at missionere kan hjælpe i et ægteskab. Jeg vil gerne råde pigerne til at være åndeligt indstillet og holde Herrens bud, så de kan være værdige til enten at blive viet i templet eller rejse på mission. De bør holde sig moralsk rene og lade være med at engagere sig i noget som helst der kan fratage dem deres dyd.

Jeg vil også minde dem om [og enhver anden som tænker på at tage på mission] ikke at betragte en mission som en udvej til at rejse væk fra noget eller nogen. En mission er hårdt arbejde og ikke let. Det kan være meget vanskeligt at udføre en mission for den der ikke har forberedt sig. Pigen bør studere skrifterne og opnå et personligt vidnesbyrd om Frelseren og om profeten Joseph Smith samt om den nulevende profet. Herren vil hjælpe hende til at vide om hun skal sige ja til en missionærkaldelse.”

Hvilke andre almindelige direktiver og forslag kunne I tilbyde kirkens unge med hensyn til at forberede sig til en mission?

„Jeg ville gøre alt hvad der stod i min magt for at overbevise dem om behovet for at de siger ja til en missionærkaldelse,” sagde præsident Marion Robinson. „Jeg ville råde dem til at holde sig nær til deres biskop, til at følge profetens råd, til at holde bødene og at bede Herren om vejledning, så de når kaldelsen kommer vil være

fuldtud forberedt både åndeligt, moralsk, metalt, fysisk og økonomisk. Jeg tror missionærprogrammet tilbyder det bedste middel på jorden i vore dage hvorved unge mennesker kan forberede sig til at blive ledere på alle områder i livet og specielt i kirken og i ægteskabet. Dette er nogle ekstra fordele man opnår, udover velsignelserne man modtager ved at tjene andre og tilbyde dem evangeliet."

„For det første ville jeg bede dem helt klart forberede sig til en mission," sagde præsident Curtis. „For det andet at minde dem om at en mission helt sikkert er en masse arbejde. Skønt der er mange glæder derved giver det også sorger og skuffelser, nedture såvel som højdepunkter. Det vigtigste er missionærernes indstilling, deres ønske om at være dygtige og hellige sig arbejdet. Og sidst, men ikke mindst, må de lære at adlyde alle reglerne. Missionærer der adlyder alle reglerne vil kunne nyde Ånden og i almindelighed være vellykkede missionærer."

Præsident Lewis sagde: „Jeg vil anbefale dem at holde budene, komme i kirken, deltage i seminar hvert eneste år, bede og studere skrifterne, især Mormons Bog. Hvis de holder sig nær til kirken og dens lærdomme vil de kunne undgå at bevæge sig ud til yderste grænser, hvor der er fare for at falde fra. De må leve et værdigt liv, især med hensyn til kyskhed, så de ikke får den idé at de kan gøre lige hvad de har lyst til og derpå omvende sig."

Og han fortsatte: „De bør skrive en personlig mindebog, så de får den vane at skrive dagbog. De kunne tage del i talekurser, så de kan lære at tale

med selvtillid til gavn for evangeliet. Hvis de ville forberede en tale hver dag eller hver uge, bare en kort tale, vil de lære at sammensætte en tale. Jeg ville bede dem skrive til en missionær mens de vokser op, så de kan være i direkte kontakt med én der er på mission.

De bør lære noget om ernæring, hvilken mad de bør spise og hvilken de bør undgå. De bør lære at lave nogle få af de mest almindelige retter mad og de bør kunne sy. De bør holde visdomsordet, have regelmæssig motion, tilstrækkelig megen søvn og holde sig fysisk i form. Hvis de er interesserede i en sportsgren ville jeg opmuntre dem til at deltage i det og lære det denne sportsgren kræver."

„Når vi taler til de unge i dag," sagde præsident Wright, „vil jeg forsøge at hjælpe dem til at forstå hvor vigtigt det er at tilrettelægge sit liv, så man en dag ikke kommer til at fortryde sin vej. En fuldtidsmission er bestemt noget man bør have med i sine planer."

„Jeg ville ønske kirkens unge vidste hvor velsignede de er at de er medlemmer af kirken, og har alle evangeliets velsignelser," sagde præsident Dean Robinson. „De er udvalgt til at hjælpe med til at opbygge Herrens rige på jorden i alle lande. De har stort ansvar for at være loyale overfor den store tillid Herren har til dem. Herren har brug for os og forventer at vi bringer orden i vor tilværelse, således at han kan lede os. Han er afhængig af at denne kongelige generation vil iføre sig Guds fulde rustning. De må fornemme deres personlige ansvar og forberede sig til at imødekomme udfordringen." □

I de sidste tre år havde navnet „Bob Gunther“ stået på seminarelevernes klassekort, selv om ingen af dem nogen sinde havde set ham til et kirkemøde.

Men hvem var da denne Bob Gunther? Seminareleverne i San Lorenzo ward i Californien vidste det. Ved begyndelsen af hvert seminarår de sidste par år havde eleverne skrevet Bob Gunther på klassekortet, blot som en vittighed. Denne vittighed førte til det man nu kalder „Historien om Bob Gunther“.

En tidlig mandag morgen var den 16-årige Neal Jarecki på vej til skolen. For Neal var det blot en ganske almindelig skoledag, men uden at han vidste det skulle denne dag komme til at betyde en ændring for resten af hans liv.

Denne morgen skulle Neal tidligere i skole for at møde en pige han kendte. Kim Spier, en sidste dages hellig.

Da Neal kom hen i skolen fandt han Kim sammen med en gruppe andre sidste dages hellige piger på biblioteket. Han spurgte dem hvorfor de altid var så tidligt i skole og de fortalte ham om seminar. Pludselig lød en stemme blandt pigerne. Hun sagde: „Hej - kunne vi ikke få Neal til at være Bob Gunther!“

Og der stod Neal uden at vide hvad der gik for sig og han spurgte: „Hvad for noget?“ Pigerne fortalte Neal at de gerne ville have ham til at spille Bob Gunthers rolle, og at han var en fantasifigur som de havde skrevet på deres tilstedeværelseskort i seminar de sidste par år. Da Neal havde fået

HISTORIEN OM BOB GUNTHER

Paul D. Cantion

besvaret et par spørgsmål om hvad han skulle gøre ved dette seminar, lovede han at tage del i denne vittighed. Men efterhånden som dagen gik begyndte Neal dog at få sine tvivl om det han havde lovet at gøre og spekulerede på hvad det var han havde rodet sig ind i.

I løbet af eftermiddagen ringede både Kim og Malene fra seminar klassen til Neal og spurgte om de måtte komme med nogle kirkebøger som han kunne læse. Han sagde ja, så kl. 17,30 ankom Kim og Malene hjem til Neal for at give ham en halv snes brochurer, en Mormons Bog, en Lære og Pagter, Den kostelige Perle, Håndbog i Evangeliske Principper samt et bind af kirkens historie. Neal blev rædselsslagen og sagde: „Jeg har stadig en del lektier jeg skal læse i aften.“

Han skyndte sig så meget som muligt at blive færdig med sine lektier den aften. Så for en tanke igennem hans hoved. „Hvis jeg skal møde til seminar i morgen vil læreren blive mistænkelig, så jeg er nødt til at kunne identificere mig.“ Neal skyndte sig over på det offentlige bibliotek og købte et bibliotekskort, hvorpå der stod: „Robert Neal Gunther“. Resten af aftenen tilbragte Neal med at studere så meget mormonlitteratur som han kunne. Men det lykkedes ham ikke at få fat i særlig meget fordi der var alt for mange kendsgerninger at skulle opfatte på så kort tid.

Det blev tirsdag morgen og Kim kom for at hente Neal til seminar. Der var mange i klassen som kendte Neal, så derfor fortalte hun før lærerens ankomst så mange som muligt at Neal skulle spille Bob Gunthers rolle. Endelig blev Neal præsenteret for semi-

nar læreren, bror Mike Danielsen. Men bror Danielsen troede ikke på at han var Bob Gunther. Han lo oven i købet da han så bibliotekskortet.

Nu var vittighedens højdepunkt overstået for Neals vedkommende og det var blot et spørgsmål om at sætte sig ned sammen med de andre. Lektien den dag handlede om Daniel i Det gamle Testamente og den vakte i virkeligheden Neals interesse. Den endte med at Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego blev kastet i brændeovnen efter Kong Nebukadnezars ordre. Bror Danielsen fortalte eleverne at de den næste dag ville finde ud af hvad der skete Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego. Neal besluttede sig til at komme igen den næste dag for at finde ud af hvad der skete.

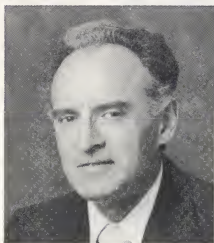
Neal kom tidligt onsdag morgen til seminar sådan som han sagde at han ville og fra den dag kom Neal til seminar hver morgen. Det varede ikke længe før man spurgte Neal om han kunne tænke sig at få missionærerne til at komme hjem til sig og undervise ham i kirkens lære. Han sagde ja, og en fredag kom to ældster for at give ham den første lektie. Cirka to uger senere blev Neal døbt og bekræftet som medlem af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige.

I dag er Neal aktiv præst og et stærkt medlem i San Lorenzos 2. ward i Californien.

Det der blot begyndte som en vittighed fra en gruppe seminar elevers side, sluttede med at en ung mand blev medlem af Frelserens sande kirke. „Bob Gunther“ som ikke eksisterer, havde udviklet sig til en dygtig missionær. □

HAN ER NÆR - PARAT TIL AT HJÆLPE

Ældste Ted E. Brewerton
De halvfjerds' første Kvorum

Ingen bør nogen sinde få den tanke at han eller hun er helt alene. Vi har alt for mange beviser på det modsatte. Vi er bogstaveligt sønner og døtre af en levende Gud og vi har enhver ret til at vide at vor Fader elsker os og at han altid er parat og villig til at hjælpe. Således er vi nødt til at indse at han kan se længere ud i fremtiden og kender vore virkelige behov bedre end vi, hvorfor han kan hjælpe os i henhold til sin visdom. Det er helt nødvendigt at vi har tillid til ham.

I moderne åbenbaringer til sin profet Joseph Smith har Herren givet denne indbydende trøst: „I skal kalde på mig, medens jeg er nær. Hold jer nær til mig, og jeg vil holde mig nær til jer. Søg mig flittigt, så skal I finde mig, bed, og I skal få, bank på, så skal der lukkes op for jer.“ [L&P 88:62-63].

Mens jeg præsiderede over en mission i Mellemamerika fik vi en ældste som havde haft følgende vidunderlige oplevelse, der viser Herrens nærhed og hans villighed til at hjælpe i øjeblikket hvor vi er i nød. Denne ældste var en smule ældre end de sædvanlige 19-årige missionærer. Han var omvendt til kirken og var netop blevet afmønstret som soldat, hvorpå han forberedte sig til en mission. Han modtog sin kaldelse og kom til missionshjemmet i Salt Lake City. Mens han var der sagde han til sig selv: „Ja, jeg har jo et vidnesbyrd, men hvor er det? Hvis jeg skal bruge mine egne penge på en mission så er jeg sandelig nødt til at vide hvem Joseph Smith var, om han i virkeligheden var en sand Guds profet.“

Samme aften knælede han i sit værel-

se og udøste sine tanker om profeten Joseph Smith for sin Fader. Til sin store skuffelse modtog han ingen bekræftelse og han gik til sine møder den næste dag. På den dag skulle en generalautoritet tale til dem. Uden at

---

Så spurgte præsident Tanner: „Vil alle de missionærer som er fyldt 24 rejse sig?“ Hvor mange missionærer i den alder tror I der var til stede?

---

være særlig interesseret satte han sig på sidste række, bagved de andre 305 missionærer der var til stede. Da præsident N. Eldon Tanner kom ind i lokalet tænkte ældsten for sig selv: „Nå ja, han ligner jo enhver anden velklædt forretningsmand i vore dage og ikke nødvendigvis en profet.“

Idet præsident Tanner begyndte sin tale var ældstens ønske om at lytte til ham ikke særlig stort, idet han stadig følte sin skuffelse. Men efterhånden som minutterne gik lyttede han mere intenst. Pludselig spurgte præsident Tanner: „Vil alle de missionærer som er fyldt 24 rejse sig?“ Hvor mange missionærer i den alder tror I der var til stede? En - denne ældste. Præsident Tanner bad ham komme op til talerstolen, hvilket han modstræbende gjorde.

Idet han nærmede sig præsident Tan-

ner modtog han det vidnesbyrd han havde bedt om at få aftenen før, om Guds profets guddommelige kaldelse. Præsident Tanner bad derpå ældsten om at bære sit vidnesbyrd om guddommeligheden i Joseph Smiths kaldelse. Han bar sit vidnesbyrd, idet han erklærede at han vidste at Joseph Smith var guddommelig kaldet og at han var en sand profet.

Der findes en levende Gud som elsker os, som hele tiden er os nær og parat til at hjælpe. Vi behøver ikke at lade tvivlen få indpas i vort liv. Alle kirke-medlemmer, som retter sig efter de guddommelige love, har virkelig følt Guds indflydelse. Det er også noget som ikke-medlemmer kan tage og føle på, dersom det er Herrens vilje. Dette kan bevises i følgende oplevelse som har fundet sted i Sao Paulo templet. Templet var åbent for offentligheden i september i 1978, før det blev lukket som forberedelse til indvielsen. Blandt de mange besøgende som følte dette særlige tempels indflydelse var en journalist der ikke var medlem af kirken.

Under omvisningen nåede han til sidst døren til det celestiale værelse. De få mennesker som var med ham så hvordan han pludselig standsede og sænkede hovedet. Han blev stående således et stykke tid, med lukkede øjne og sænket hoved. Så bevægede han langsomt sit hoved fra side til side idet han åbnede sine øjne, som om han med denne gestus ville spørge: „Hvem der?“ eller „Er der nogen?“ Efter nogen tid rejste han hovedet og åbnede øjnene. Hans ansigtsudtryk viste at han vidste der fandtes noget helligt på dette sted og de som var omkring ham bevidnede at tårerne

strømmede ned ad hans kinder. Han havde følt denne vidunderlige åndelige indflydelse som ofte findes i templerne. Han vidste at der fandtes noget godt der og fornemmede glæden indvendigt. Det var en virkelig, følbart fornemmelse.

Der er mange beslutninger der skal træffes og mål der skal fastsættes, specielt i de unge år. Lær at stole på jeres himmelske Fader. Han vil sørge for at vi får hvad som helst vi virkelig har brug for. Vi må blot tro og have tillid til ham. Han vil lede os ad vejen og støtte os så vi kan nå vore særlige mål, så som at udføre en mission, et

yderst værdigt mål og at blive gift i templet på Herrens måde. Når disse mål er fastsat bør vi ikke lade noget som helst forhindre os i eller standse os i at nå dem, idet vi altid må huske på at vor kærlige Fader i Himlen er os nær og stiller sig til rådighed for os.

Men frem for alt ønsker vor Fader at vi skal være glade og lykkelige, og ved at stole på hans råd og adlyde hans vilje vil vi blive lige så lykkelige som man overhovedet kan blive. Jeg ved at Gud lever, at han er interesseret i hver eneste én af os og at vi hele tiden har ham ved vor side, hvor han er parat til at hjælpe os.

„Hjemme hos os havde vi et dejligt redskab som kaldes en radio. Når alt var i orden og den fungerede som den skulle, kunne vi dreje hen på en station og høre en stemme tale eller synge fra steder over hele landet, somme tider fra den anden side af verden. Og således blev stemmerne bragt direkte ind i dagligstuen som om folk stod lige ved siden af os.

Men da vi havde brugt radioen i lang tid blev nogle få følsomme anretninger eller elektriske dele indvendigt - de såkaldte radiorør - udslidte . . . hvis vi ikke passer dem ordentligt . . . ja, radioen ser ud som den hele tiden har gjort, men der er sket noget indvendigt i den. Vi kan ingen ting høre. Vi kan ikke høre nogen synge og vi kan ikke høre nogen tale.

Ser I . . . I og jeg har noget inde i vore sjæle og det kunne meget

vel sammenlignes med disse radiorør. Vi har noget vi kunne kalde et ,gå til nadvermøde-rør', et ,hold visdomsordet-rør', et ,betale tiende-rør', et ,bed familiebøn-rør', et ,læs i skrifterne-rør' og . . . et ,hold dig moralsk ren-rør'. Hvis nogen af disse rør bliver så slidte at de holder op med at fungere, fordi vi misbruger dem eller ikke er aktive - hvis vi ikke holder Guds bud - har det samme virkning på vort åndelige jeg som de udslidte radiorør derhjemme havde på om vi kunne modtage noget fra en længere afstand. . .

. . . Hvis vi holder Guds bud vil vi få svar fra vor Himmelske Fader med hensyn til hvilken retning vi skal gå og vi vil få vejledning fra ham.” [Harold B. Lee: „Radio Tubes”, New Era, Mar. 1973, s. 10-11].

Om at forandre salmer til korbrug

Kirkens salmer burde være standardrepertoire for wards- og grenskor. Det kan være meget effektivt at synge salmerne i al deres enkelthed sådan som de findes i sangbogen. Korene burde anerkende og byde den udfordring velkommen som ligger i at synge salmerne uforandret, og gøre det smukt og med følelse.

Ændringer eller arrangementer kan sommetider være effektive. Nedenfor er der foreslået måder at variere salmerne på. Variationer udover firstemmig eller unison udførelse bør kun benyttes lidt, og man må være omhyggelig med at være i overensstemmelse med ånden i salmerne. Sådanne ændringer bør aldrig drage opmærksomheden mod det tekniske i udførelsen eller bortlede den fra salmens budskab.

Kordirigenten

ÆNDRINGER I DE ENKELTE STEMME

UNISON [ENSTEMMIG] SANG

1. Lad koret synge et vers unisont.
2. Lad damestemmerne synge et vers unisont.
3. Lad herrestemmerne synge et vers unisont.
4. Lad menigheden falde ind på slutverset eller slutkoret i sidste vers.

1. Lad damestemmerne synge et vers to- eller trestemmigt. Hvis en tredie stemme ønskes kan man lade de dybe alter synge tenorstemmen.
2. Lad herrerne synge et vers to-, tre- eller firstemmigt. For at få en salme til at passe til herrestemmer kan man lade 1. tenoren synge altstemmen en oktav højere, 2. tenoren kan synge sopranstemmen, 1. basserne eller barytonen kan synge tenor-

- stemmen og basserne kan synge deres egen stemme.
3. Lad sopran og tenor synge et vers tostemmigt.
  4. Lad tenorer og basser synge melodistemma mens sopraner og alter synger altstemmen.
  5. Lad nogle stemmer synge melodien mens resten af koret nynner deres stemmer.
  6. Lad herre- og damestemmer veksle, ved fx at lade herrerne synge den første linie unisont, den anden linie kan synges trestemmigt af damerne og de næste to linier kan så synges af det firstemmige kor.

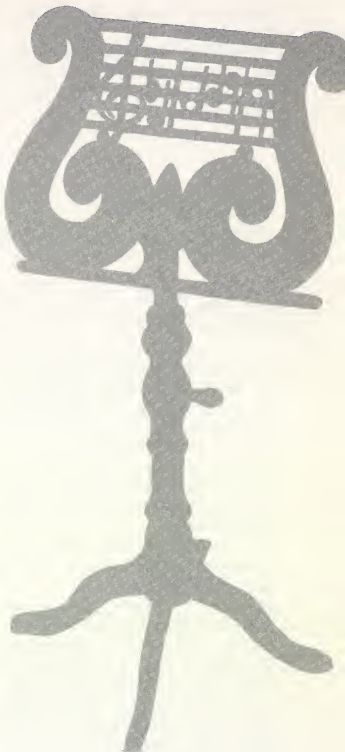
SOLOER

1. Lad en solostemme synge første vers, enten med koret nynnende eller uden kor.
2. Lad orglet eller flyglet [klaveret] spille et vers som en solo.
3. Hvis man har en der kan skrive en overstemme [diskant] kan man lade den blive sunget af en eller flere sopraner mens koret synger melodistemma unisont. Koret kan selvfølgelig også synge firstemmigt med overstemmen som femte stemme.

INSTRUMENTER

1. Hvis man har en kompetent instrumentalist i wardet fx en violinist eller en fløjtenist kan man lade vedkommende spille et af versene som en solo eller de kan spille en overstemme eller blot akkompagnere koret.

2. Vurder om det er muligt at have et lille ensemble til at spille, det kunne fx være en strygekvartet eller en trio.

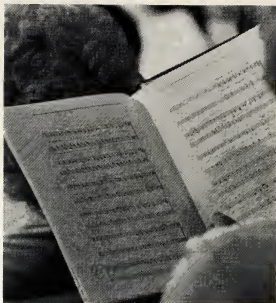
FORTOLKNING – UDFØRELSE

1. Syng mere efter teksten end efter melodien, dvs. bind teksten sammen eller pauser der hvor det passer.
2. Varier versets tempo som teksten indbyder til.
3. Varier det dynamiske område, særlig når noget gentages. Vær sikker på at fortolkningen aldrig går ud over budskabet.

Organisten eller pianisten

ORGEL- OG PIANOARIATIONER

1. Find ud af måder hvorpå indledninger og forspil kan gøres interessante og effektive ved at anvende korte temaer eller sætte forskellige strofer sammen fra salmen.
2. Når det drejer sig om en glædessalme kan man på orglet tilføje flere stemmer for hvert vers for at nå et højdepunkt.
3. På orglet kan man spille den sidste pedalton i sidste vers en oktav lavere end noteret.
4. Man kan på orglet spille et af versene kun ved hjælp af manualet og med en meget blid registrering.
5. På klaveret kan man spille det sidste vers af en højtidelig salme med en oktav bas i venstre hånd og lade højrehånden fylde ud med noget af tenorstemmen.

AKKOMPAGNEMENT AF VERS I UNISON

1. Når koret synger et vers unisont spilles blot melodien i første linie, derefter tilføjes altstemmen i anden linie, derpå tenoren og til slut bassen.
2. Når koret synger unisont kan akkompagnementet varieres med gennemgangstoner eller harmonier der er ændrede på passende måde.
3. Når koret synger unisont kan man også spille et pianoarrangement af salmen sådan som det kan findes i „*Hymn Preludes for Piano*” [PB-MU 0348].
4. Prøv at lave dine egne arrangementer der kan anvendes når koret synger unisont.

MODULATION

1. Udvælg en salme der står i en anden dur i „*Hymns, Simplified Accompaniments*”. Spil et vers

derfra og du kan udfylde det med en fuld firstemmig harmoni hvis det ønskes. Gå derefter fra den dur til den dur salmen findes i i sangbogen.

2. Moduler en halv tone op til det sidste vers af en salme. Det kan let gøres for mange salmers vedkom-

mende ved blot at ignorere b'et og spille som der står, med hensyntagen til eventuelle opløsningstegn osv. As–dur ændres fx til a–dur og des–dur til d–dur.

3. Overvej at benytte en bog med udskrevne modulationer fra en dur til en anden.

Julelys på Temple Square i Salt Lake City. Fotografi på forsiden: Jed A. Clark. Fotografi på bagsiden af den norskfødte Torlief Knaphus' monument til håndkærrepionererne: af Marilyn Péo.

